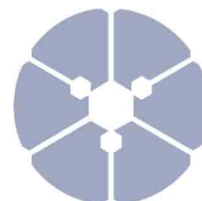
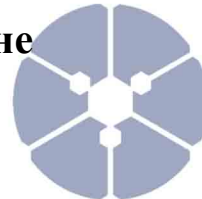

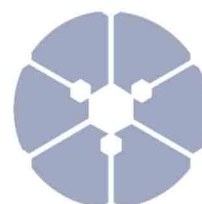
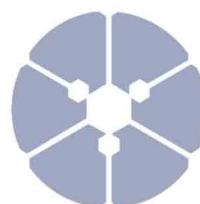
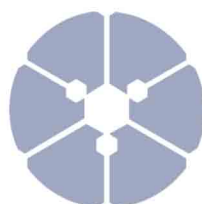

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ
Стручна служба за привредни систем и економску политику

**Информација о привредним кретањима
у АП Војводини за јануар-септембар 2018. године**

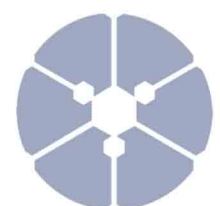
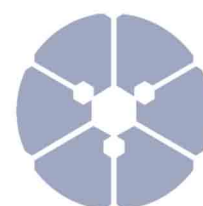
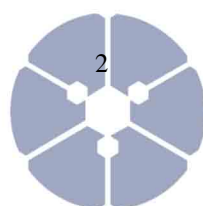
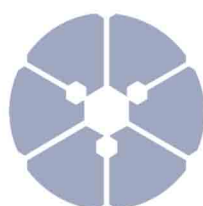
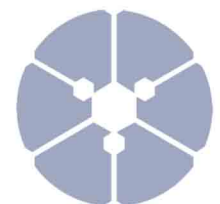
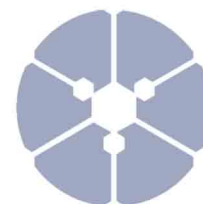
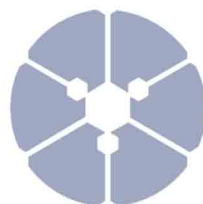
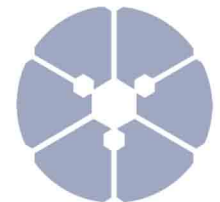
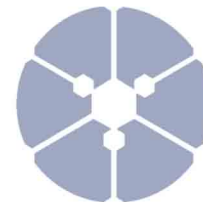
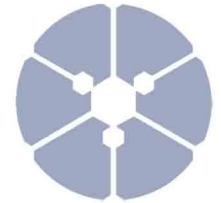

Нови Сад, новембар 2018. године

САДРЖАЈ:

Увод	3
Пољопривреда	5
Индустрија	7
Промет робе у трговини на мало	11
Спољнотрговинска размена Републике Србије	12
Спољнотрговинска размена АП Војводине	13
Угоститељство и туризам	20
Кретање цена и инфлација	22
Активна незапосленост	26
Регистрована запосленост	28
Просечне зараде по запосленом у Републици Србији и у АП Војводини	31
Резиме о текућим привредним кретањима	33

Према флеш процени Републичког завода за статистику Републике Србије (РЗС РС), у трећем кварталу 2018. године економска активност мерена растом бруто домаћег производа остварила је реалан раст од 3,7%. Благо успоравање привредне активности у другој половини текуће године је очекивано с обзиром на виши ниво активности у трећем кварталу претходне године. Ефекти једнократних фактора ниске базе су се изгубили (низак ниво пољопривредне производње и пад енергетског сектора), будући да су делом надомештени убрзаном активношћу грађевинског сектора.

Један од главних доприноса расту БДП-а у 2018. години, јесте напредак у успостављању макроекономске стабилности остварен током претходне три године. Посматрано међугодишње, позитивни ефекти раста економске активности у 2018. години потичу и из опоравка пољопривреде, енергетског сектора, али и повећања активности у свим осталим секторима.

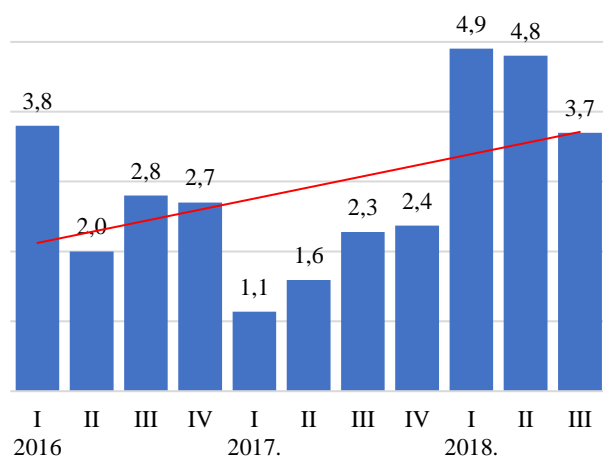
Носиоци раста, посматрано са производне стране, су и даље услужни сектор и индустрија, уз све значајнији допринос грађевинарства који бележи приметан раст од краја прошле године.

Истовремено, са расходне стране, инвестициона активност и лична потрошња домаћинства су доминантни извори раста.

Снажан раст инвестиционе активности потврђује кретање индикатора грађевинарства, раст увоза опреме, **снажан нето прилив СДИ** и раст домаћих извора финансирања.

Настављен је позитиван тренд опоравка домаће тражње, чији извор представљају повећане зараде, раст запослености и повећање кредитне активности.

Графикон 1. Квартални бруто домаћи производ, стопе реалног раста (%)

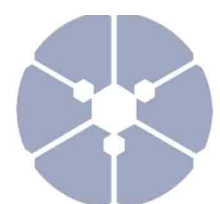
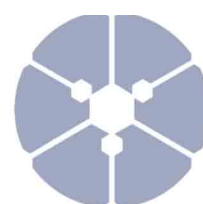
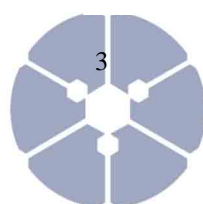
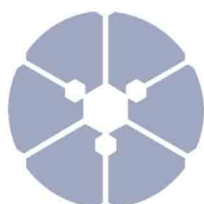

Извор података: РЗС РС

Графикон 2. Нето стране директне инвестиције (у мил. евра) и учешће СДИ у БДП (%)

Извор података: Министарство финансија РС

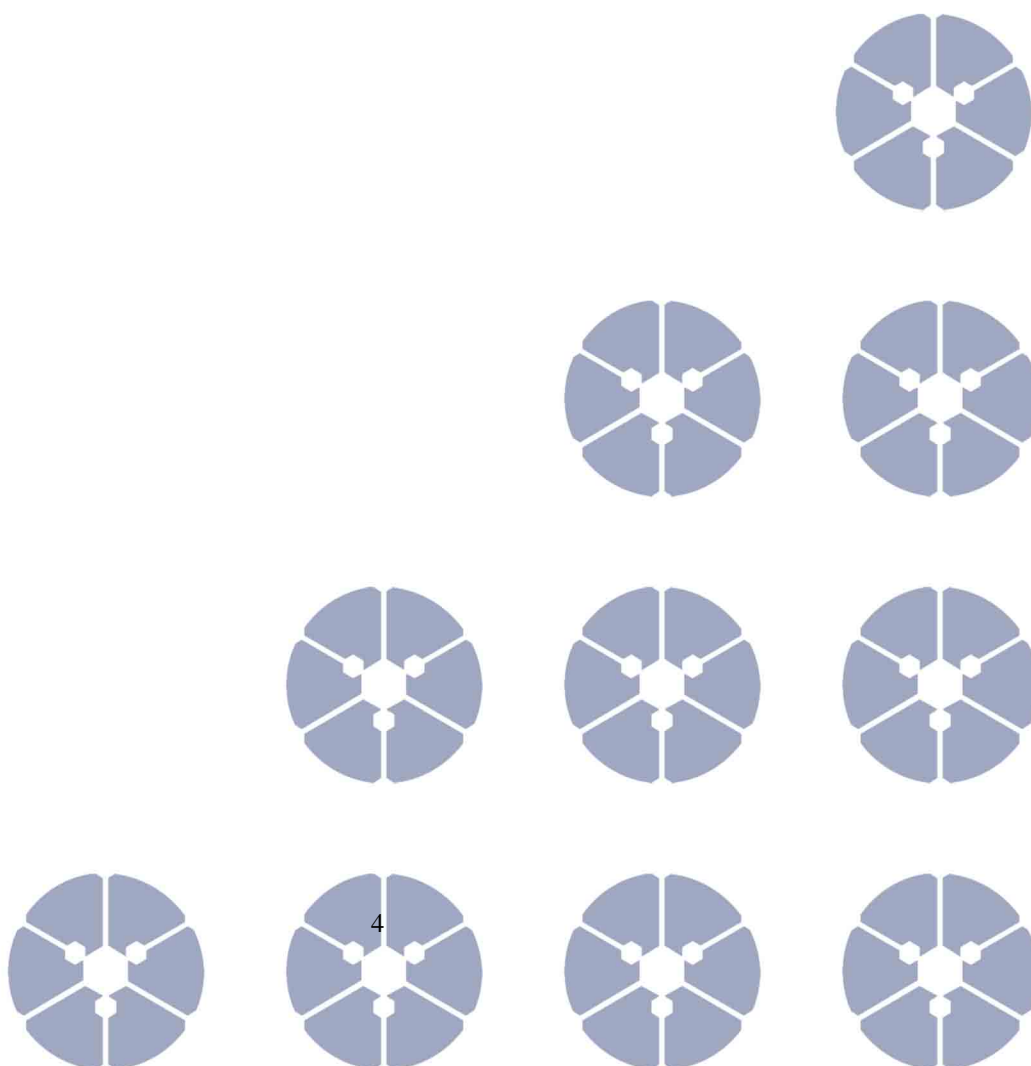

Укупна кредитна активност у овом периоду је забележила висок раст од 4,2%. Раст кредитне активности био је највећим делом опредељен снажним растом готовинских кредита, али и повећањем коришћења потрошачких кредита од стране становништва.

У супротном смеру на величину БДП деловало је повећање негативног нето извоза (повећање дефицита робне размене), које је углавном проистекло из раста увоза инвестиционе опреме и репроматеријала са једне и смањење извоза пољопривредних производа са друге стране.

За одржив раст привреде у средњем року неопходан је наставак тренда раста инвестиција и повећање нето извоза. На раст извоза дестимулативно делује апрецијација динара јер умањује међународну ценовну конкурентност извозних производа и подстиче увоз. Самим тим негативно делује на нето извоз и укупни платни билас. Такође, на дужи рок је потребно подстицање развоја инвестиција у разменљиве секторе привреде и улагања у инфраструктуру.

Фактори који су предуслов одрживом привредном расту су макроекономска стабилност и боље пословно окружење, као и одрживост позитивних резултата монетарне и фискалне политике који су ефектуирали у претходној години, а односе се на ниску инфлацију, елиминисање фискалног дефицита, опадајући јавни дуг и смањење екстерне неравнотеже.

Поред посла око убирања касних усева, у Војводини треба обавити и припрему земљишта за сетву озимих усева као и орање на свим површинама за наредну сетву. Са **сетвом пшенице** започиње нова производна година у пољопривреди.

Временски услови током септембра, према подацима Републичког хидрометеоролошког завода, били су повољни за обављање актуелних пољопривредних радова.

Према проценама ПЗ „Индустријско биље“ **сетва уљане репице** у Војводини ове јесени обављена је на око 50.000 хектара. Све је већа заинтересованост пољопривредних произвођача за сетву ове уљарице.

Тржиште је добро снабдевано основним инпутима за сетву пшенице. Малопродајна цена **семенске пшенице** у Дистрибутивном центру на Римским Шанчевима износи 35,20 дин/кг са ПДВ-ом и на истом нивоу је као и претходне године, док се цена семенске пшенице страних сорти креће око 50 дин/кг са ПДВ-ом у зависности од примењене заштите. Због недостатка новца за улагање у јесењу сетву већи број пољопривредних произвођача употребљава недеklarисано семе пшенице. С циљем да се помогне примарној пољопривредној производњи, Влада Републике Србије је на предлог Републичке дирекције за робне резерве дала сагласност да се за потребе јесење сетве омогући натурална размена сертификоване семенске пшенице за меркантилну пшеницу рода 2018. и 2019. године. Паритетни однос код размене семенске пшенице за меркантилну пшеницу рода 2018. и 2019. године је 1 кг семенске пшенице за 1,8 кг меркантилне. Према подацима Дирекције за робне резерве Нови Сад, до краја септембра преузето је око 8.000 тона семенске пшенице.

Када је **минерално ђубриво** у питању, може се рећи да је тржиште добро снабдевано. Цене минералног ђубрива НПК 15:15:15 на Продуктној берзи у Новом Саду крајем септембра износи 33,7-36,00 дин/кг без ПДВ-а, и односу на исти период прошле године цена је већа за око 6%.

Цена **еуродизела** на пумпама поскупела је средином септембра на 167,9 дин/л, и у односу на исти период прошле године већа је за око 14,7%.

Средином септембра почела је **берба кукуруза**. На основу извештаја РЗС остварени су рекордни приноси кукуруза на подручју АП Војводине од 8,96 т/ха, и очекује се производња од 4,65 милиона тона зрна кукуруза, што је за 76% више у односу на производњу оставрену у прошлој години.

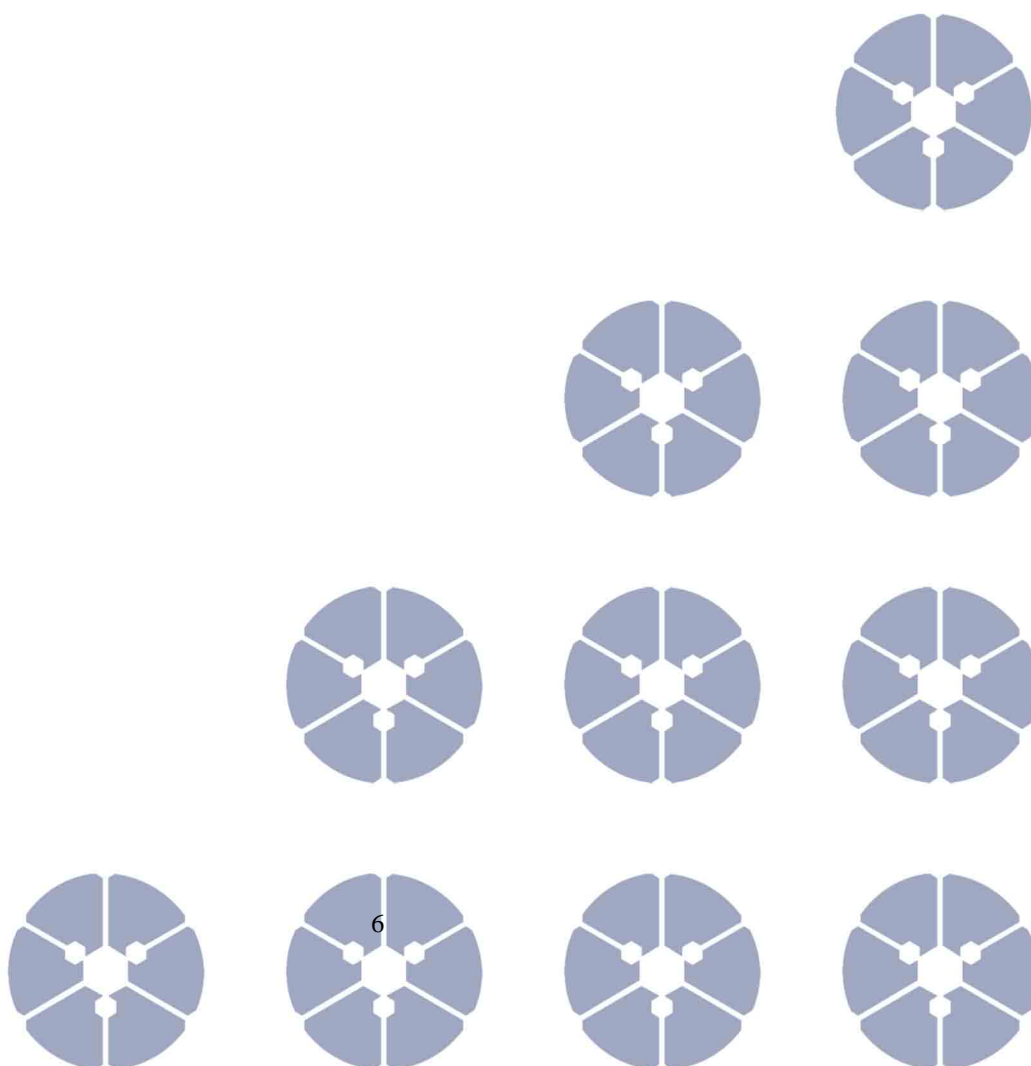
Добра понуда кукуруза, мала тражња и застој у извозу кукуруза утицало је на пад цене кукуруза у септембру. Почетком септембра цена кукуруза на Продуктној берзи у Новом Саду износила је 15,5 дин/кг (без ПДВ), док је крајем септембра цена кукуруза пала за 11,6% и била је 13,7 дин/кг (без ПДВ).

Према саопшењу РЗС посао око **вађења шећерне репе** у Војводини треба да се обави на око 49.057 ха. Површине под шећерном репом су мање у односу на 2017. годину, за око 4,9%, али су приноси већи за 7% (50,5 т/ха), па је оставрена производња на нешто већем нивоу него прошле године и износи 2,5 милиона тона.

Према извештају ПЗ „Индустијско биље“, на подручју Баната и Срема на појединим парцелама појавила се трулеж на шећерној репи, која као таква за даљу прераду је неупотребљива.

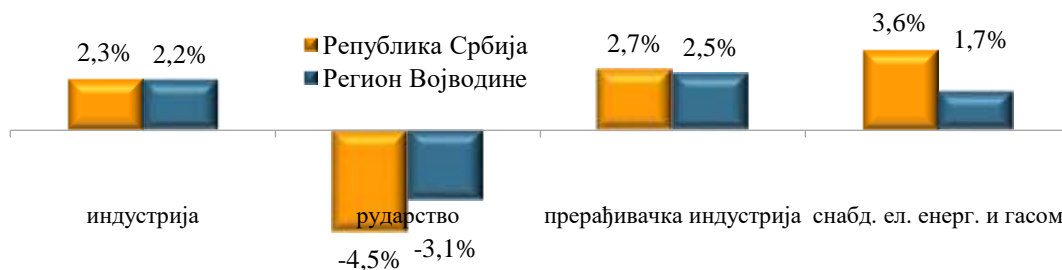
Површине под **сунцокретом** ове године према подацима РЗС износе 216.997 ха и у поређењу са претходном годином веће су за око 9,1%. Добри временски услови током вегетације утицали су да приноси ове године буду већи за око 24% у односу на прошлу годину. Резултат већих површина под сунцокретом и добрих приноса (3,1 т/ха), јесте рекордна производња зрна сунцокрета од око 680.000 тона.

Крајем септембра **жетва соје** ушла је у завршну фазу. Ове године временски услови погодовали су соји, за разлику од претходне сушне године. Иако је засејана на нешто мањим површинама него претходне године, ове године се према подацима РЗС очекује рекордна производња.

У периоду јануар-септембар 2018. године, индустријска производња у Републици Србији забележила је раст производње од 2,3% у односу на ниво производње у истом периоду претходне године, што је резултат раста физичког обима сектора прерађивачке индустрије (2,7%) и енергетског сектора (3,6%), док је обим производње у сектору рударства опао за 4,5%.

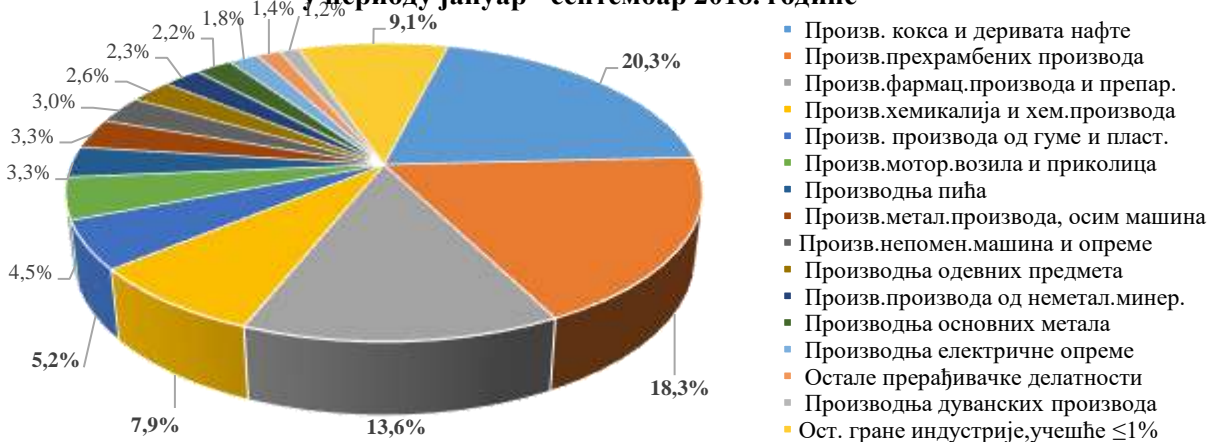
Графикон 3. Међугодишње стопе кретања индустрије у Србији и Региону Војводине, по секторима делатности, (I-IX 2018 / I-IX 2017)

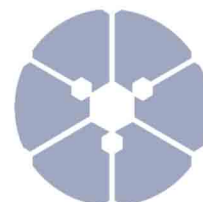
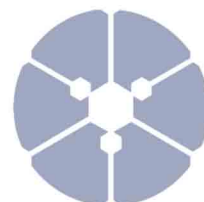
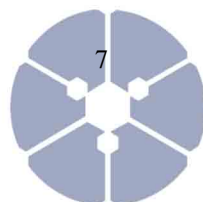
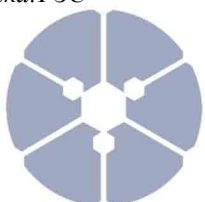
Извор података: Саопштење ИН 10, бр.291, РЗС РС

Вођена повећањем обима производње у прерађивачкој индустрији од 2,5%, индустријска производња у Региону Војводине је, међугодишње посматрано, у периоду јануар-септембар текуће године забележила раст од 2,2%. Обим производње у сектору рударства мањи је за 3,1%, док је ниво активности у сектору снабдевања електричном енергијом, гасом и паром, већи за 1,7% у односу на ниво производње у истом периоду претходне године. Сектор рударства, у Региону Војводине, већ дужи период бележи негативан тренд, због смањења експлоатације сирове нафте и природног гаса, које у посматраном периоду текуће године, по међугодишњој стопи износи 3,7%.

Графикон 4. Структура прерађивачке индустрије АП Војводине у периоду јануар - септембар 2018. године

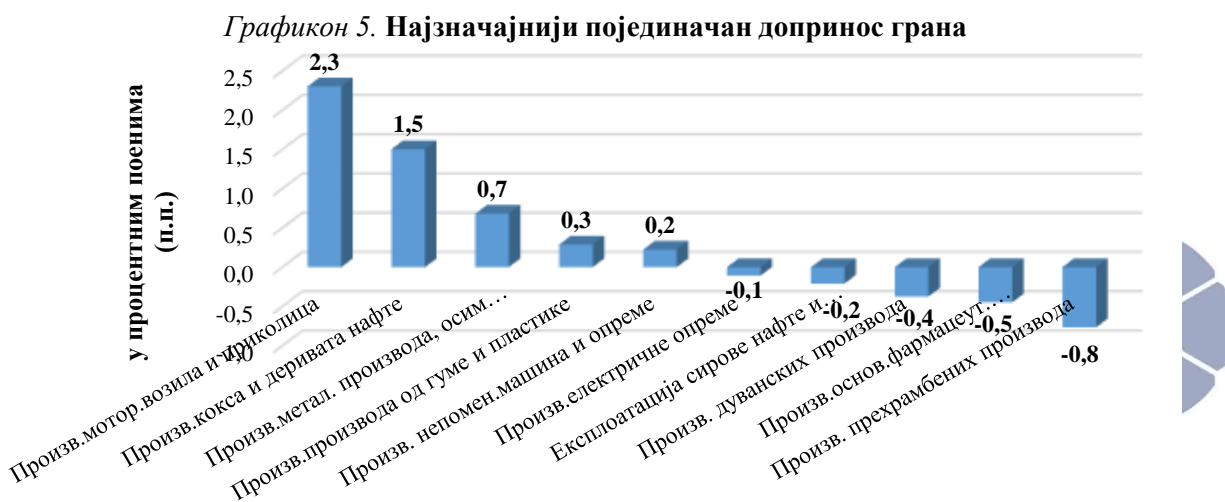
Извор података: РЗС

У прерађивачкој индустрији (чији обим производње у овом периоду чини 94,0% укупне индустрије Војводине) забележена је међугодишња стопа раста од 2,5% која је подржана растом у 14 од укупно 24 области прерађивачке индустрије. Учешће области које бележе тренд раста чине 45,8% прерађивачке индустрије региона.

Најизразитији раст са највећим утицајем на тренд кретања прерађивачке индустрије је раст производње деривата нафте за 7,4% (учешће 20,3%), производа од гуме и пластике за 5,5% (учешће 5,2%), моторних возила и приколица за 50,9% (учешће 4,5%), пића за 0,2% (учешће 3,3%), металних производа за 20,9% (учешће од 3,3%) и производње машина и опреме, на другом месту непоменуте за 7,4% (учешће 3,0%).

Најизразитији пад остварен је у прехранбеној производњи од 4,2% (учешће 18,3%), производњи фармацеутских производа од 3,3% (учешће 13,6%), хемијских производа од 1,3% (учешће 7,9%), одевних предмета од 2,1% (учешће 2,6%), основних метала од 4,2% (учешће 2,2%), електричне опреме од 5,8% (учешће 1,8%) и пад производње дуванских производа од 31,9% (учешће 1,2%).

Извор података: обрада ПКВ на бази података РЗС

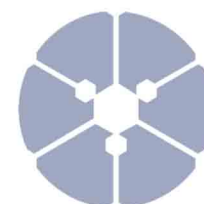
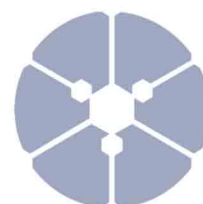
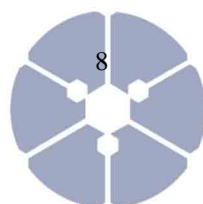
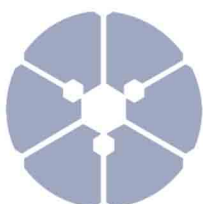
Највећи утицај на међугодишњу стопу раста прерађивачке индустрије оствариле су:

у позитивном смеру

- производња моторних возила и приколица, са доприносом од 2,3 п.п.;
- производња деривата нафте, са доприносом од 1,5 п.п.;
- производња металних производа, са доприносом од 0,7 п.п.;
-

у негативном смеру

- производњом прехранбених производа, са доприносом од -0,8 п.п.;
- производњом фармацеутских производа, са доприносом од -0,4 п.п.;
- производњом дуванских производа, са доприносом од -0,4 п.п..

Индустријска производња у региону Војводине, у посматраном периоду забележила је следеће кретање према групама намене производње¹, и то:

- раст производње од 5,9 % код енергије;
- раст производње од 4,2 % код интермедијарних производа, осим енергије²;
- раст производње од 14,0 % код капиталних производа³;
- раст производње од 9,4 % код трајних производа за широку потрошњу⁴;
- пад производње од 4,1 % код нетрајних производа за широку потрошњу⁵.

Посматрано по намени, раст индустрије у региону, кумулативно за првих девет месеци текуће године, одржан је растом производње капиталних производа, што је опредељено растом производње машина и опреме, приколица и опреме за моторна возила, растом производње групе трајних производа за широку потрошњу, који је опредељен растом производње осталих транспортних средстава и намештаја. Раст производње интермедијарних производа, подстакнут је растом дела производње производа од гуме и пластике, металних производа и производа од неметалних минерала (цемент, креч, и др).

Повећање производње нафтних деривата, позитивно је утицало на тренд кретања укупног енергетског сектора. Пад производње хране и дуванских производа је утицао на смањење производње групе нетрајних производа за широку потрошњу.

Међугодишње посматрано, индустријска производња у Републици Србији у септембру 2018. године мања је за 1,2%. Пад индустрије резултат је пада физичког обима у сектору рударства (10,0%) и енергетском сектору (8,9%), док је сектор прерађивачке индустрије остварио раст од 1,2%.

Индустријска производња у Војводини, у септембру 2018. године посматрано међугодишње, већа је за 2,3%. Ниво производне активности последица је раста прерађивачке индустрије (2,3%) и снабдевања, ел. енергијом и гасом (67,9%), док је рударство опало за 0,7%.

¹ Према намени, производи се деле на: енергију, интермедијарне производе (осим енергије), капиталне производе, трајне производе за широку потрошњу и нетрајне производе за широку потрошњу.

² Интермедијарни производи су производи намењени даљој обради; то су добра предодређена за употребу у сврху сировина или полупроизвода за производњу других добара.

³ Капитални производи јесу машине и опрема које учествују у производном процесу; производни и пословни простори.

⁴ Трајни производи за широку потрошњу подразумевају: електронске уређаје за широку потрошњу, апарате за домаћинство, намештај, транспортна средства, музичке инструменте, накит, оптичке инструменте и фотографску опрему.

⁵ Нетрајни производи за широку потрошњу обухватају: храну, пиће, дуван, текстил, фармацеутске производе, детерџенте, сапуне и друга средства за чишћење, парфеме и тоалетне препарате, спортску опрему и играчке.

Графикон 6. Међугодишње стопе кретања индустрије
према секторима производње,
(IX 2018 / IX 2017)

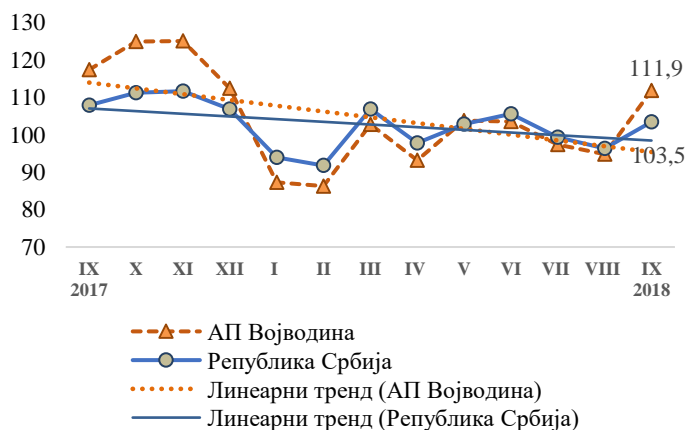
Извор података: Саопштење ИН 10, бр.291, РЗС РС

Раст прерађивачке индустрије, генерисан је порастом, пре свега, производње деривата нафте, фармацеутске и хемијске индустрије и производње моторних возила и приколица. Смањена експлоатација сирове нафте и природног гаса, која у септембру 2018. године, по међугодишњој стопи износи 2,7%, свакако доприноси паду производње у сектору рударства у поменутом месецу текуће године.

Остварен ниво обима производње индустрије Републике Србије у септембру 2018. године већи је за 3,5% од просечног нивоа обима производње у 2017. години. У септембру 2018. године, у односу на ниво просечне производње у претходној години, индустрија војвођанског региона забележила је већи обим производње за 11,9%.

Тренд укупне индустријске производње у Републици Србији, као и у Региону Војводине, задржао је благо опадајући смер кретања посматрано од септембра 2017. године.

Графикон 7. Индекси индустријске
производње (септембар 2018/Ø 2017.)
са трендом кретања

Извор података: Саопштење ИН 10, бр.291, РЗС РС

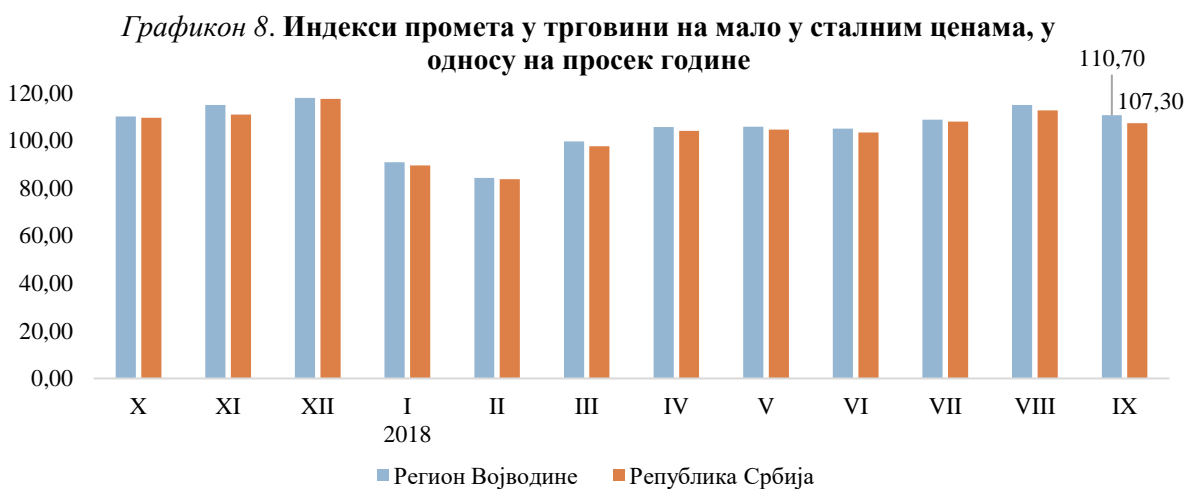
У септембру 2018. године у односу на исти месец претходне године, **залихе готових производа у индустрији Војводине** повећане су за 13,9%, а посматрано по наменским групама, повећане су код: интермедијарних производа, осим енергије (21,2%); капиталних производа (36,0%); трајних производа за широку потрошњу (10,8%); нетрајних производа за широку потрошњу (15,7%).

Међугодишње посматрано, смањење залиха је забележено код енергија (13,4%).

ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА МАЛО

Ниво промета у трговини на мало у Републици Србији, у септембру 2018. године у односу на исти месец 2017. године, у текућим ценама већи је за 9,4%, а рачунато у сталним ценама забележен је раст од 5,9%. Према претходним подацима РЗС, промет робе у трговини на мало у Региону Војводине, у септембру 2018. године, већи је у текућим ценама за 11,6%, а у сталним ценама за 8,0%, међугодишње посматрано.

Поредећи ниво промета робе у трговини на мало у Региону Војводине, у септембру месецу 2018. године у односу на просечан ниво промета у 2017. години, забележен је раст од 14,7% у текућим ценама, а у сталним ценама од 10,7%. У Републици Србији забележен је раст промета у текућим ценама од 10,7% и сталним ценама од 7,3%.

Извор података: Саопштење ПМ 10 РЗС РС

У првих девет месеци 2018. године, у односу на исти период 2017. године, у Републици Србији промет робе у трговини на мало је већи за 6,5% у текућим ценама, а у сталним за 4,0%, док је на нивоу Региона Војводине забележен раст од 8,1% у текућим и 5,3% у сталним ценама.

У септембру 2018. године у односу на август 2018. године забележено је смањење промета у трговини на мало, у Републици Србији за 4,7% у текућим ценама и 4,8% у сталним ценама. У истом периоду, у Региону Војводине остварен је пад од 3,6% у текућим ценама и 3,8% у сталним ценама.

На унутрашњем тржишту Републике Србије, у септембру 2018. године, рачунато у текућим ценама, повећан је промет код групе храна, пиће и дуван за 6,1% и за 3,9% у сталним ценама, непрехрамбених производа, осим моторних горива за 7,1% у текућим ценама и за 6,8% у сталним ценама. Највеће повећање обима промета остварено је и код групе моторна горива, у текућим ценама за 20,2%, а у сталним ценама 8,5% у односу на ниво промета ових производа у истом периоду 2017. године.

СПОЉНОТРГОВИНСКА РАЗМЕНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

У периоду јануар-септембар 2018. године, **укупна вредност спољнотрговинске размене Републике Србије** износи **28,0 млрд. евра**, што је за **10,5% више** у односу на исти период 2017. године. **Укупан извоз РС** је реализован у вредности **12,1 млрд. евра**, што је за **7,7% више** у односу на остварен извоз у посматраном периоду 2017. године. **Укупан увоз** износи **15,9 млрд. евра**, што је за **12,8% више** међугодишње посматрано. **Из размене Р Србије са иностранством остварен је спољнотрговински дефицит у износу од 3,8 млрд. евра**, што чини повећање од **32,5%** у односу на дефицит у истом периоду 2017. године.

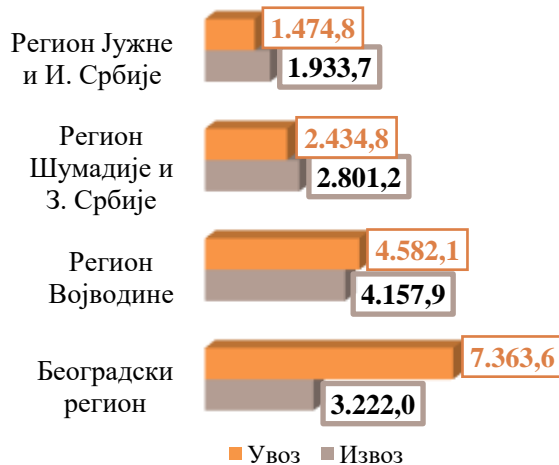
Табела 1. Кретање робне размене Републике Србије са иностранством

	I – IX 2017.	I – IX 2018.	*у мил. евра	
			I-IX 2018.	I- IX 2017.
			међугод.стопа	
Извоз	11.251,1	12.122,0	7,7%	
Увоз	14.133,9	15.940,4	12,8%	
Укупна робна размена	25.385,0	28.062,4	10,5%	
Салдо робне размене	-2.882,8	-3.818,4	32,5%	
% покривености увоза извозом	79,6	76,0		

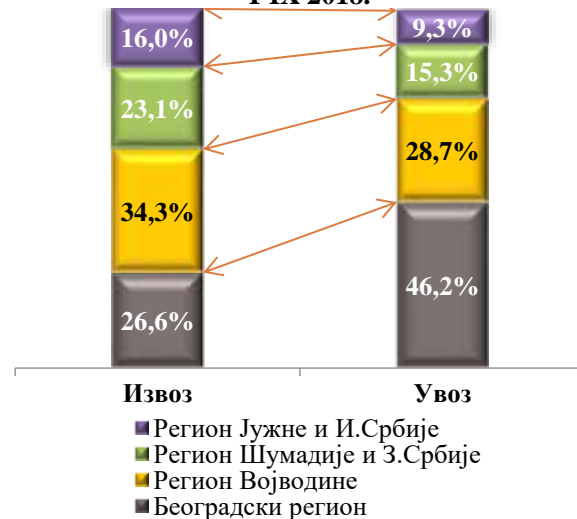
Извор података: Саопштење СТ 13, бр.296, РЗС РС

У укупном **извозу** Републике Србије највише учествује **Регион Војводине**, док у укупном **увозу** највише учествује **Београдски регион**, као и у укупној спољнотрговинској размени Републике Србије. Дефицит из размене Београдског региона већи је од укупног дефицита Републике Србије.

Графикон 9. Извоз и увоз РС по регионима, I-IX 2018. у мил. евра

Графикон 10. Појединачно учешће региона у извозу и увозу РС, I-IX 2018.

Од укупно реализоване спољнотрговинске размене Србије, војвођански привредници су реализовали 31,1%, при чему су у укупном извозу учествовали са 34,3%, а у укупном увозу са 28,7%. У укупном спољнотрговинском дефициту Р Србије, АП Војводина учествује са 11,1%.

СПОЉНОТРГОВИНСКА РАЗМЕНА АП ВОЈВОДИНЕ

У периоду јануар-септембар 2018. године, укупна вредност спољнотрговинске размене војвођанског региона износи 8,7 млрд. евра и већа је за 15,0% од остварене робне размене у посматраном периоду 2017. године. Вредност извоза је 4,1 млрд. евра, што представља повећање од 11,7%, док вредност увоза износи 4,6 млрд. евра, што је за 18,2% више од реализованог увоза у истом периоду 2017. године. Из робне размене Региона Војводине са иностранством забележен је спољнотрговински дефицит у износу од 424,2 мил. евра, што је, због већег раста увоза од раста извоза, за 176,0% више од забележеног дефицита у посматраном периоду 2017. године. Истовремено, забележено је смањење покривености увоза извозом, са 96,0% на 90,7%.

Табела 2. Кретање робне размене региона Војводине са иностранством

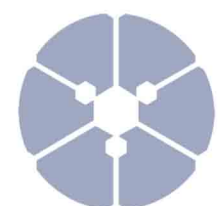
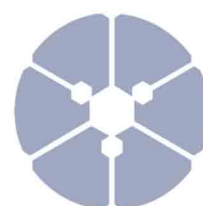
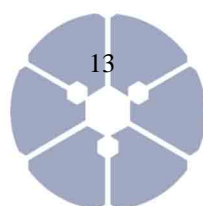
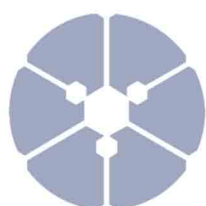
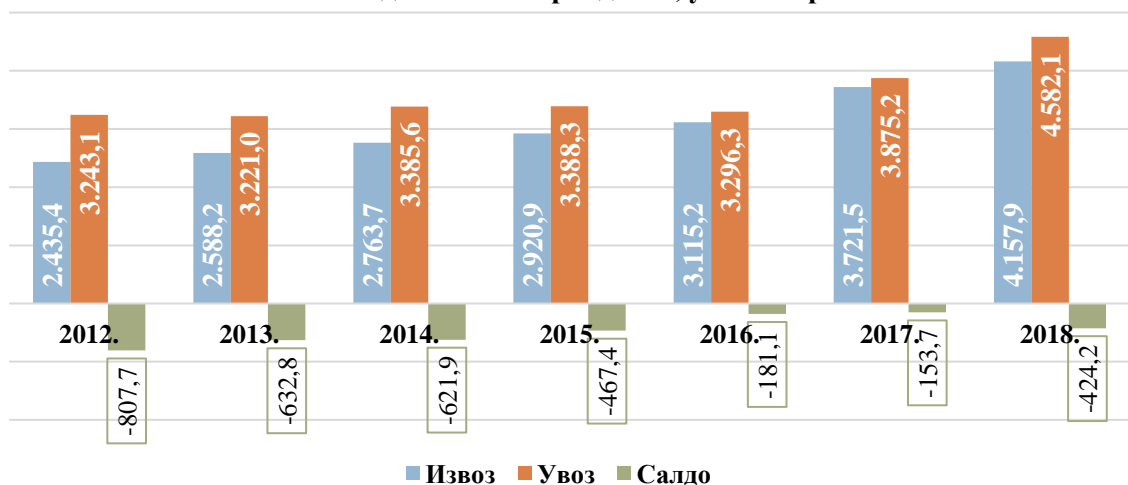
	I-IX 2017.	I-IX 2018.	$\frac{I-IX\ 2018.}{I-IX\ 2017.}$ међугод.стопа	% учешће Региона
Извоз	3.721,5	4.157,9	11,7%	34,3%
Увоз	3.875,2	4.582,1	18,2%	28,7%
Укупна робна размена	7.596,7	8.740,0	15,0%	31,1%
Салдо робне размене	-153,7	-424,2	176,0%	11,1%
% покривености увоза извозом	96,0	90,7		

*у мил. евра

Извор података: Саопштење СТ 13, бр.296, РЗС РС

На основу остварених резултата робне размене Региона Војводине, у периоду јануар-септембар 2018. године, уочава се да реализован извоз представља 84,0% прошлогодишњег извоза, увоз чини 86,0% увоза из претходне године односно укупна робна размена са иностранством представља 85,1% укупне размене АП Војводине са иностранством остварене у 2017. години. Међутим, због бржег темпа реализације увоза од темпа раста извоза, негативни салдо размене је већ премашио вредност дефицита из претходне године и већи је за 13,3% од дефицита у 2017. години (када је износио 374,5 мил. евра).

Графикон 11. Спољнотрговинска робна размена АП Војводине по годинама за период I-IX, у мил. евра

Структура робне размене Региона Војводине са светом

Током девет месеци 2018. године војвођански привредници су остварили најзначајнију робну размену са земљама Европске уније (62,9%) потом са осталим земљама (28,3%) и најмањи обим робне размене је остварен са земљама ЦЕФТА региона (8,8%). У оквиру укупне робне размене, најзначајнији извоз је остварен у Европску унију (71,7%); извоз у земље ЦЕФТА региона представља 15,6% извоза док извоз у остале земље представља 12,7% војвођанског извоза. На увозној страни, војвођански привредници су највише увозили из Европске уније (54,9% укупног увоза). Увоз из осталих земаља представља 42,4% укупног увоза, док увоз из земаља ЦЕФТА региона чини тек 2,6% укупног увоза.

Табела 3. Структура робне размене АП Војводине са светом

	*у 000 евра					
	ЕУ	% учешће	ЦЕФТА регион	% учешћа	Остале земље	% учешћа
Извоз	2.981.834	71,7	646.749	15,6	529.323	12,7
Увоз	2.517.153	54,9	120.151	2,6	1.944.765	42,4
Укупно	5.498.986	62,9	766.899	8,8	2.474.088	28,3
Салдо	464.681	*	526.598	*	-1.415.441	333,7
% покривен. увоза извозом	118,5		538,3		27,2	

У посматраном периоду 2018. године, војвођански привредници остварују позитиван салдо размене у сарадњи са земљама Европске уније и са земљама ЦЕФТА региона, што битно утиче на висину укупног спољнотрговинског салда размене АП Војводине. Сарадња са осталим земљама резултира дефицитом на нашој страни који је већи од укупног војвођанског дефицита, због увоза из Руске Федерације који сам чини скоро петину (18,5%) укупног увоза АП Војводине.

Структура извоза и увоза према најзначајнијим земљама

Током девет месеци 2018. године војвођански привредници су извозили производе у 134 земље. Истовремено, војвођански привредници су увозили из 145 земаља света.

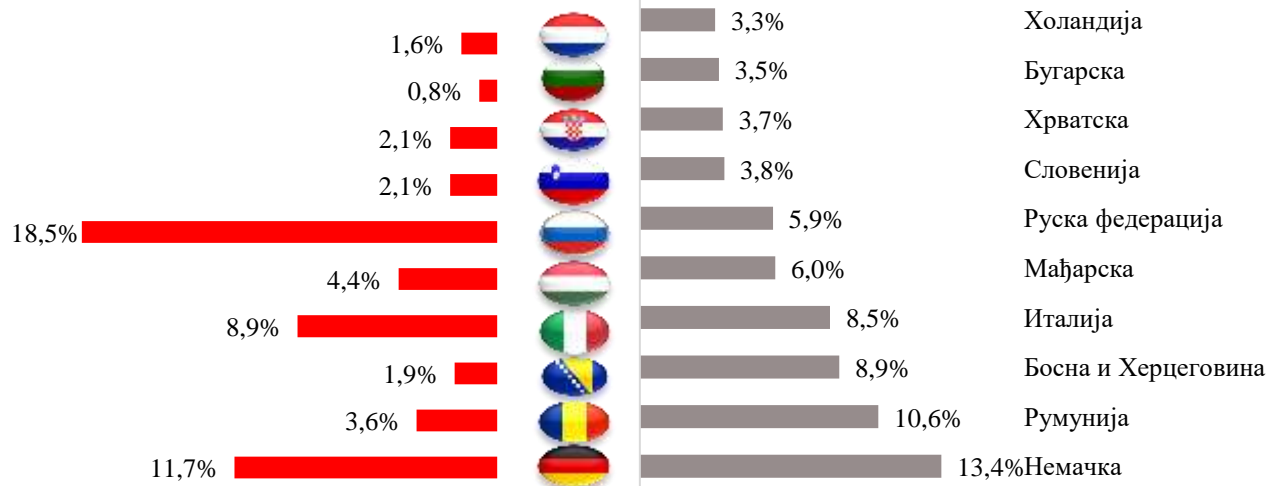
Извоз збирно, у земље које имају појединачно учешће изнад 2% (петнаест земаља) чини 82,5% укупног извоза што указује на чињеницу да се у велики број земаља остварује вредносно врло мали извоз.

Увоз збирно, из земаља са појединачним учешћем већим од 2% чини 76,7% укупног увоза те збирно увоз из осталих 132 земаља чини 23,3% укупног увоза.

Табела 4. Структура извоза и увоза АП Војводине - према најзначајнијим земљама

Ред. број	ЗЕМЉА ИЗВОЗА У I-IX 2018.	Учешће у ук. извозу	ЗЕМЉА УВОЗА У I-IX 2018.	Учешће у ук. увозу
1.	Немачка	13,4%	Руска федерација	18,5%
2.	Румунија	10,6%	Немачка	11,7%
3.	Босна и Херцеговина	8,9%	Италија	8,9%
4.	Италија	8,5%	Ирак	8,3%
5.	Мађарска	6,0%	Кина	5,8%
6.	Руска федерација	5,9%	Мађарска	4,4%
7.	Словенија	3,8%	Аустрија	3,8%
8.	Хрватска	3,7%	Румунија	3,6%
9.	Бугарска	3,5%	Француска	2,9%
10.	Холандија	3,3%	Чешка Република	2,4%
11.	Република Црна Гора	3,2%	Турска	2,2%
12.	Аустрија	3,2%	Хрватска	2,1%
13.	Чешка Република	3,0%	Словенија	2,1%
14.	Француска	2,8%		
15.	Република Македонија	2,7%		
Остале земље са учешћем < 2,0%		17,5%	Ост. земље са учешћем < 2,0%	23,3%

Графикон 12. Најзначајније земље спољнотрговински партнери
Учешће у увозу

Биланс робне размене АП Војводине

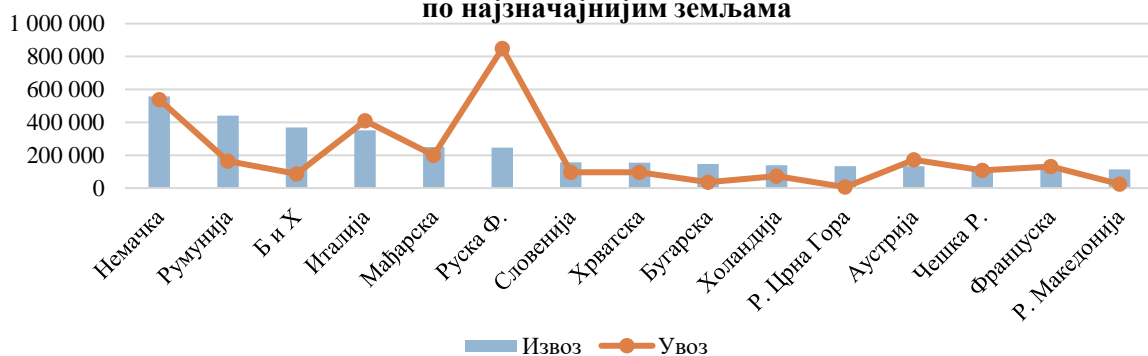
У посматраном периоду 2018. године, робна размена АП Војводине са иностранством је резултирала негативним салдом у вредности од 424,2 мил. евра. У односу на исти период претходне године, због већег раста увоза од раста извоза, дефицит је више него дуплиран, односно повећан је по међугодишњој стопи од 176,0% (раст извоза је 11,7% а увоза 18,2%).

Табела 5. Биланс робне размене АП Војводине – по земљама

ЗЕМЉА ИЗВОЗА	Извоз	Увоз	Салдо
Немачка	557.161	538.084	19.077
Румунија	440.947	164.552	276.395
Босна и Херцеговина	368.646	86.399	282.247
Италија	351.737	409.981	- 58.244
Мађарска	250.361	200.117	50.244
Руска федерација	246.191	849.896	- 603.705
Словенија	156.065	96.802	59.263
Хрватска	153.536	97.005	56.531
Бугарска	145.954	36.562	109.392
Холандија	139.123	73.032	66.091
Република Црна Гора	133.407	5.681	127.726
Аустрија	133.262	172.554	- 39.292
Чешка Република	125.606	107.750	17.856
Француска	116.229	130.901	- 14.672
Република Македонија	113.409	23.279	90.130

*у 000 евра

Графикон 13. Извоз и увоз АП Војводине по најзначајнијим земљама

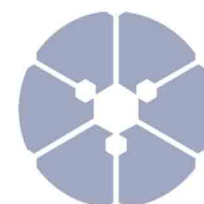
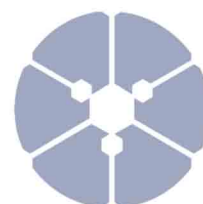
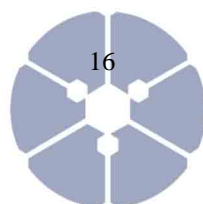
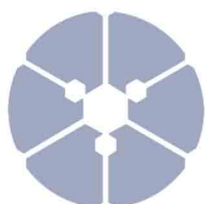
У оквиру најзначајнијих петнаест земаља, по вредности оствареног извоза, из размене је остварен дефицит са Руском Федерацијом (603,7 мил. евра), Италијом (58,2 мил. евра), Аустријом (39,3 мил. евра) и са Француском (14,7 мил. евра). Из размене са осталим приказаним земљама бележи се наш суфицит.

Поред земаља које се налазе и на извозној и на увозној страни, међу земљама са учешћем већим од 2% на страни увоза појављују се и: Кина, Ирак и Турска. Са наведеним земљама сарадња резултира дефицитом на нашој страни.

Структура робне размене АП Војводине – према производима

Извозна структура

Током девет месеци 2018. године на извозној страни је било **4.349 производа**. Ниједан производ нема појединачно учешће веће од 10% док је истовремено, велики број производа који имају учешће мање од 1%.

У посматраном периоду најзначајнији извозни производ јесу Сетови проводника за паљење са учешћем од 8,6% у укупном извозу док остали производи учествују са мање од 3% у укупном извозу. Ипак, значајнији производи су: Циркулационе пумпе за грејне системе (учешће 2,5%); Остали лекови за малопродају (2,4%); Пшеница, остала, пир и наполица (2,3%); Кукуруз, осим семенског који чини 2,1% укупног извоза. Извоз осталих производа појединачно учествује са мање од 2,0% у укупном извозу. Укупно, само двадесет производа има појединачно учешће изнад 1% у укупном извозу Војводине и они чине 37,7% извоза Војводине.

Табела 6. Структура извоза АП Војводине – према производима

Ред.бр.	НАЗИВ ПРОИЗВОДА	% учешћа
1.	Сетови проводника за паљење,ост. сетови за возила	8,6%
2.	Циркулационе пумпе за грејне системе и слично	2,5%
3.	Остали лекови,за малопродају	2,4%
4.	Пшеница остала,пир и наполица,осим за сетву	2,3%
5.	Кукуруз,осим семенског	2,1%
6.	Гасна уља,за остале сврхе,С=<0,001%,без биодизела	1,9%
7.	Делови и прибор за моторна возила(8701-8705),остало	1,8%
8.	Бутумен од нафте	1,7%
9.	Остали проводници,остали,за напон до 80В	1,6%
10.	Делови за седишта,од осталих материјала	1,5%
11.	Остали производи	73,7%

Увозна структура

На увозној страни, у посматраном периоду 2018. године било је **6.194 производа**, а само шест производа има појединачно значајније учешће. Увоз Нафте и уља од битуменозних минерала чини 17,8% укупног увоза (у вредности 815,0 мил. евра). Увоз првих шест производа из табеле у прилогу чини 35,1% укупног увоза. Остали производи који се увозе (64,9% увоза) имају појединачно учешће мање од 1%.

Табела 7. Структура увоза АП Војводине – према производима

Ред.број	НАЗИВ ПРОИЗВОДА	% учешћа
1.	Нафта и уља од битуменозних минерала,сирова	17,8%
2.	Гас природни у гасовитом стању	7,4%
3.	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу	5,0%
4.	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони	2,5%
5.	Жица од рафинисаног бакра,попречног пресека>6мм	1,3%
6.	Делови изолациони,од пластичне масе	1,1%
7.	Остали проводници,остали,за напон до 80В	0,9%
8.	Делови пумпи за течности,за осталу употребу	0,9%
9.	Производи остали,од пластичних маса,остало	0,8%
10.	Аутомобили,дизел,>1500-2500цм3,употребљавани	0,7%
11.	Остали производи	61,6%

Структура извоза и увоза АП Војводине – према секторима КД

У структури извоза, најдоминантније учешће заузимају области производње прехранбених производа од 12% и производње моторних возила и приколица од 11,9%. Остале области имају удео мањи од 10% у укупном извозу АП Војводине.

Табела 8. Структура извоза АП Војводине према областима КД

Назив области КД	% учешће у укупном извозу
Производња прехранбених производа	12,0
Производња моторних возила и приколица	11,9
Производња непоменутих машина и опреме	9,2
Производња хемикалија и хемијских производа	8,5
Пољопривредна производња, лов и услужне делатности	8,2
Производња производа од гуме и пластике	7,8
Производња електричне опреме	7,1
Производња кокса и деривата нафте	6,5
Производња одевних предмета	3,8
Производња основних фармацеут. производа и препарата	3,1

На увозној страни, једну четвртину укупног увоза АП Војводине чини област експлоатације сирове нафте и природног гаса. Преостале области имају учешће мање од 10% у укупном увозу региона.

Табела 9. Структура извоза АП Војводине према областима КД

Назив области КД	% учешће у укупном увозу
Експлоатација сирове нафте и природног гаса	25,2
Производња непоменутих машина и опреме	9,9
Производња електричне опреме	8,3
Производња хемикалија и хемијских производа	7,5
Некласификовано по КД	7,5
Производња основних метала	6,6
Производња производа од гуме и пластике	4,7
Производња моторних возила и приколица	4,1
Производња прехранбених производа	4,0
Производња металних производа, осим машина	3,2

Структура извоза и увоза према окрузима АП Војводине

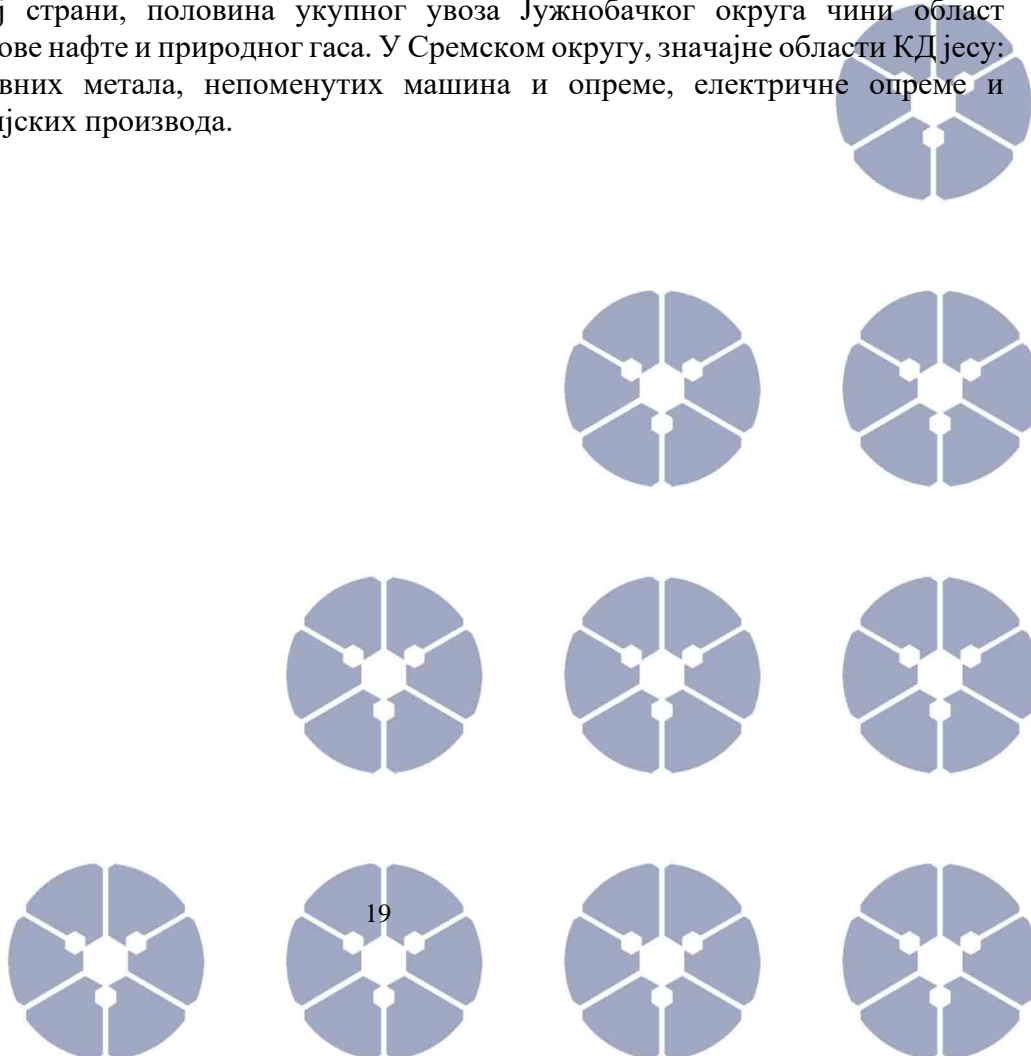
На основу података из табеле, евидентно је да Јужнобачки и Сремски округ имају високо учешће у укупном извозу, односно увозу АП Војводине. Наведена два округа збирно заузимају готово 60% укупног извоза и преко 70% укупног увоза Региона.

Табела 10. Структура извоза и увоза према окрузима АПВ

Назив округа	Учешће у извозу АПВ	Учешће у увозу АПВ
Јужнобачки округ	34,3%	49,6%
Сремски округ	25,2%	21,9%
Јужнобанатски округ	11,3%	6,3%
Севернобачки округ	9,4%	8,8%
Севернобанатски округ	7,7%	4,3%
Средњобанатски округ	7,0%	5,4%
Западнобачки округ	5,2%	3,5%

Са становишта извоза, у Јужнобачком округу најдоминантније области КД јесу: производња кокса и деривата нафте, пољопривредна производња, лов и услужне делатности, затим производња моторних возила и приколица и производња прехранбених производа. Производња непоменутих машина и опреме, електричне опреме, прехранбених производа и производа од гуме и пластике су главне области КД у Сремском округу.

На увозној страни, половина укупног увоза Јужнобачког округа чини област експлоатације сирове нафте и природног гаса. У Сремском округу, значајне области КД јесу: производња основних метала, непоменутих машина и опреме, електричне опреме и хемикалија и хемијских производа.

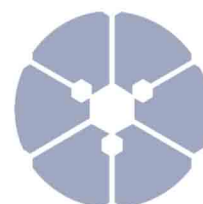
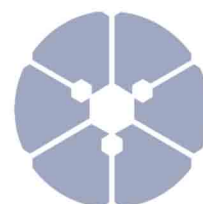
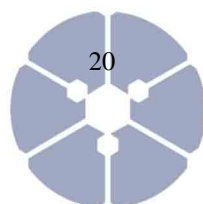
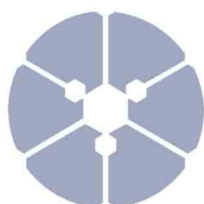
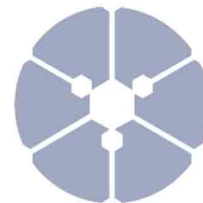
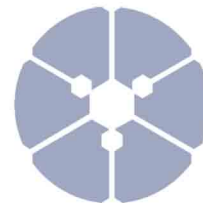
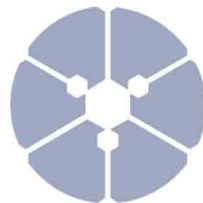
Према подацима Републичког завода за статистику, у **периоду јануар-септембар 2018. године, Републику Србију је посетило 2.673.397 туриста, што чини повећање од 11,8% у односу на исти период претходне године.** Од укупног броја посетилаца, 50,4% (1.347.047) су чинили домаћи туристи (повећање од 9,0% у поређењу са истим периодом 2017. године), док су страни туристи (1.326.350) имали учешће од 49,6% (раст од 14,8 у поређењу са истим периодом 2017. године).

У Региону Војводине је, у првих девет месеци текуће године, укупан број долазака туриста повећан за 9,4% у односу на исти период 2017. године. Од тога, број долазака домаћих туриста повећан је за 5,0%, док је број долазака страних туриста повећан за 14,4%. Војводину је у посматраном периоду посетило укупно **403.767 туриста** (и домаћих и страних), при чему су домаћи туристи чинили **50,4%**, док страни **49,6%** укупних долазака туриста у Војводину. Са датим бројем долазака туриста, Војводина је учествовала са **15,3%** у укупним доласцима туриста у Републику Србију у периоду јануар - септембар текуће године, и то са 15,1% у доласцима домаћих, односно са 15,1% у доласцима страних туриста.

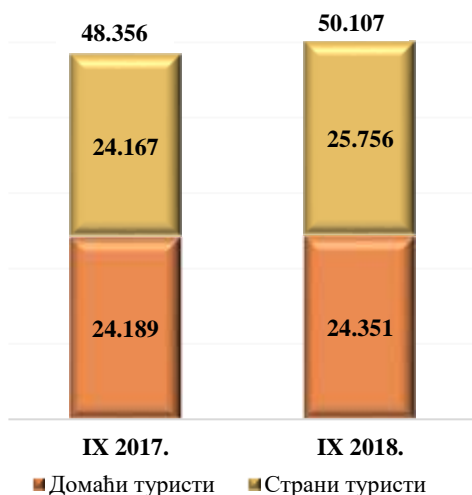
У периоду јануар-септембар 2018. године, у Републици Србији је евидентирано укупно 7.470.238 ноћења туриста, што представља повећање од 12,9% у односу на исти период 2017. године. Од укупног броја ноћења, број ноћења домаћих туриста (4.620.236) је чинио 61,8% и већи је за 11,1% у поређењу са истим периодом 2017. године, док је број ноћења страних туриста (2.850.002) имао учешће од 38,2% у укупном броју остварених ноћења и већи је за 16,0% у односу на исти период претходне године.

У периоду јануар-септембар **2018. године, у Војводини је број регистрованих ноћења туриста повећан за 13,7% у односу на исти период претходне године.** Од тога, број ноћења **домаћих туриста** повећан је за **11,4%**, а број ноћења **страних туриста** за **16,7%** у односу на исти период 2017. године. У септембру 2018. године регистровано је укупно **118.031 ноћења туриста** (и домаћих и страних), при чему су домаћи туристи учествовали са **57,9%**, док страни са **42,1%** у укупним ноћењима на нивоу Војводине.

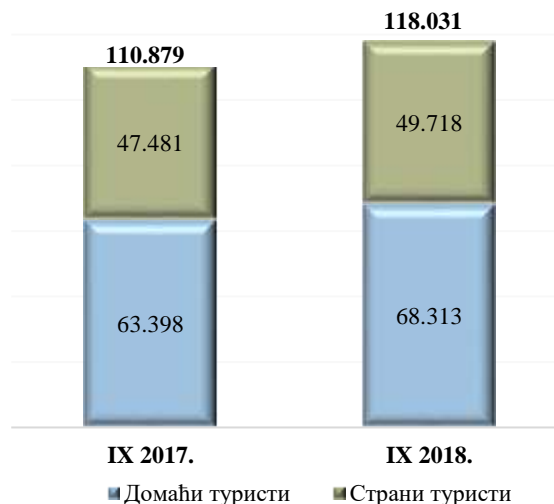
Са датим бројем регистрованих ноћења, Војводина је учествовала са **14,3%** у укупним ноћењима туриста у Републици Србији у септембру текуће године, и то са 14,2% у ноћењима домаћих, односно са 14,6% у ноћењима страних туриста (на нивоу Републике Србије је евидентирано укупно 823.350 ноћења, од чега 481.741 домаћих туриста и 341.609 страних).

Графикон 14. Доласци туриста у Војводину

Графикон 15. Ноћења туриста у Војводини

У периоду **јануар-септембар 2018. године**, од изабраних туристичких места на нивоу Војводине, мерено бројем долазака и ноћења туриста, и домаћи и страни туристи највише су боравили у **Новом Саду** и градским насељима Новог Сада.

Највећи раст броја долазака туриста, у посматраном периоду у односу на исти период претходне године, остварила је **Бања Јунаковић** од **20,6%**.

Највећи раст броја ноћења туриста, у посматраном периоду у односу на исти период прошле године, остварио је Град Нови Сад од **23,2%** (раст ноћења домаћих туриста од **27,8%** и раст ноћења страних туриста од **21,1%**). **Највећи пад** броја ноћења туриста забележен је у **Бањи Врдник** од **5,6%**.

Посматрано на нивоу целе земље, у поређењу са земљама из којих долазе страни туристи, у периоду јануар-септембар 2018. године, највећи број **долазака страних туриста** забележили су туристи из **Босне и Херцеговине** (88.324 долазака, што је за 10,7% више него у истом периоду претходне године), док су највећи број **ноћења туриста** забележили туристи из Босне и Херцеговине (199.066 ноћења, што је за 9,3% више него у истом периоду претходне године). Из групе ваневропских земаља, у истом периоду, највећи број долазака у Републику Србију забележили су туристи из **Кине укљ. Хонг Конг** (77.543 долазака, што је 103,2% више него у истом периоду претходне године) као и највећи број ноћења туриста (134.852 ноћења, што је за 94,2% више него у истом периоду претходне године).

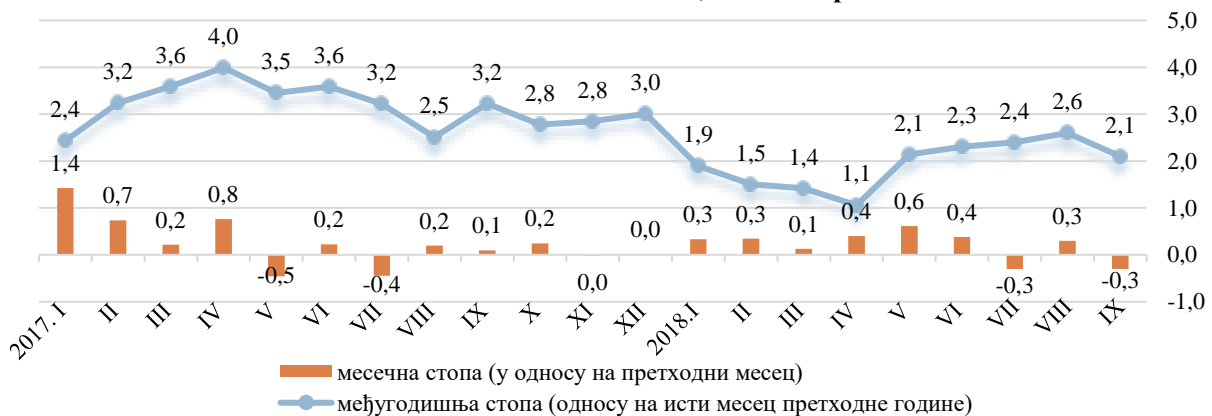
У **првих осам месеци 2018. године** девизни прилив од туризма у Републици Србији био је у **порасти** за **13,2%** изражено у еврима (861 милион евра), у односу на исти период 2017. године. У истом периоду, **девизни одлив од туризма** у Републици Србији **порастао је** за **15,3%** изражено у еврима (960 милиона евра), у односу на исти период 2017. године.

КРЕТАЊЕ ЦЕНА И ИНФЛАЦИЈА

Међугодишње посматрано и мерено растом потрошачких цена производа и услуга, **инфлација је у септембру 2018. године износила 2,1%.**

У односу на ниво цена у претходном месецу, просечне цене роба и услуга у септембру забележиле су пад од 0,3%. Ниво цена роба је стагнирао док су цене услуга биле ниже за 1,2%. Пад је забележен код цена услуга туристичких пакет аранжмана, телефонске опреме, одеће и обуће.

Графикон 16. Инфлација мерена Индексом потрошачких цена, годишња и месечна стопа, септембар 2018.

Извор података: Народна банка Србије

Допринос међугодишњој стопи раста септембарске инфлације (2,1%) дале су следеће групе потрошње :

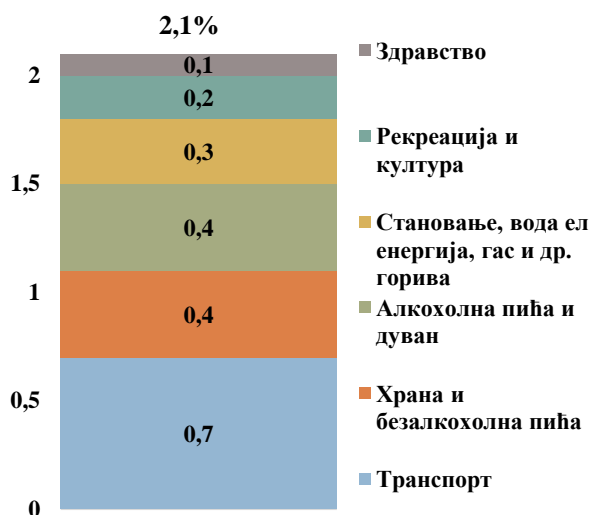
- Транспорт, раст од 5,9% (допринос 0,7 п.п.);
- Храна и безалкохолна пића, стопа раст 1,4% (допринос 0,4 п.п.);
- Алкохолна пића и дуван, раст од 5,6% (допринос 0,4 п.п.);
- Становање, вода, ел. енергија, гас и др.горива, раст од 2,2%, (допринос 0,3 п.п.);
- Рекреација и култура, раст од 2,8%, (допринос 0,2 п.п.);
- Здравство, раст од 2,2%, (допринос 0,1 п.п.).

Допринос осталих компоненти потрошње посматрано по групама, Одећа и обућа, Намештај, покућство и текуће одржавање стана, Комуникације, образовање, Ресторани и хотели, био је стагнирајући или негативан и није имао значајнији утицај на кретање међугодишње стопе септембарске инфлације.

Највећи утицај на стопу раста инфлације у септембру 2018. године имала је група компонената везаних за транспорт које се односе на поскупљење горива и мазива за путничке аутомобиле (међугод. стопа раста од 10,6% или 0,6 п.п.) и остале услуге у вези са употребом транспортних средстава (13,7% или 0,1 п.п.). У структури раста Индекса потрошачких цена (ИПЦ), компоненте везане за групу Транспорт учествују са 12,4%.

Имајући у виду високо учешће Хране и безалкохолних пића у укупној структури потрошње (31,7%), јасно је да је раст ИПЦ-а највише опредељен растом њених цена. У оквиру дате групе, у септембру месецу текуће године у односу на ниво цена у истом месецу претходне године, значајно су повећане цене поврћа по стопи од 12,9% што је са 0,6 п.п. допринело расту стопе септембарске инфлације. У супротном смеру деловао је пад цена меса, шећера и уља што је кумулативно умањило поскупљења у ове групи потрошње за 0,2 п.п.

Графикон 17. Допринос стопи раста инфлације, септембар 2018. међугодишње

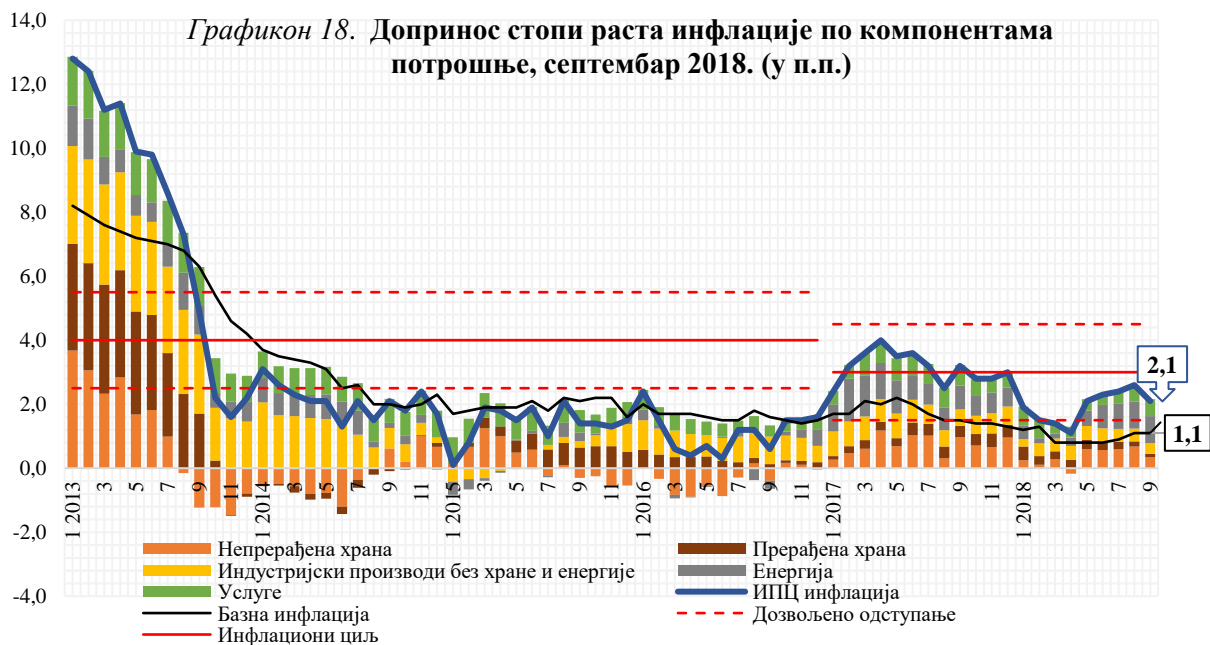

Извор података: РЗС РС

У групи Алкохолна пића и дуван, највећи допринос долази од раста цена дувана и производа од дувана (0,4 п.п.). Цене цигарета у септембру су веће за 8,2% у односу на ниво цена у истом месецу претходне године. У структури формирања ИПЦ, учешће дувана и цигарета је смањено на 4,4%, што указује на смањену потрошњу.

Доминантан раст цена, у групи Становање, вода, ел. енергија, гас и друга горива, имају чврста горива (мг. стопа раста од 3,7%) и електрична енергија за домаћинство (мг. стопа раста од 2,1%).

У оквиру групе Рекреација и култура највећи допринос расту имале су повећане цене пакет-аранжмана (у септембру 2018. године у односу на цене у истом месецу претходне године цене су повећане за 12,1%).

Извор података: Народна банка Србије

На почетку 2018. године, међугодишња инфлација је успорила раст да би у априлу била на овогодишњем минимуму. Инфлаторни притисци по основу већине фактора су били ниски.

На ниске инфлаторне притиске указивала је и базна инфлација (индекс потрошачких цена по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета) која је од марта до јула била на историјском минимуму (0,8%). У августу и септембру текуће године **базна инфлација је износила 1,1% међугодишње.**

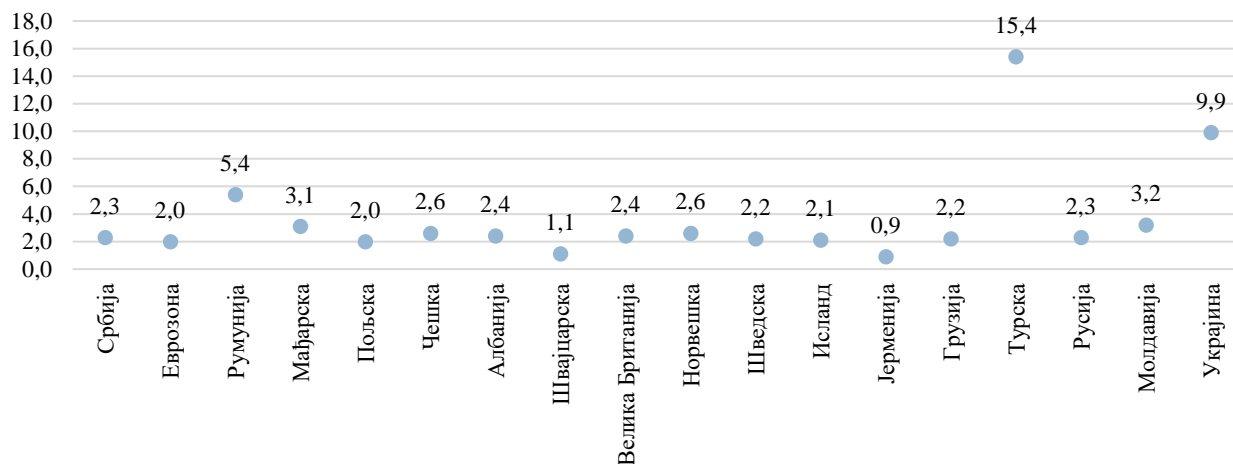
Највећи допринос међугодишњој инфлацији дала је енергија са 0,8 п.п., услуге са 0,5 п.п. и непрерађена храна са 0,3 п.п.

Кумулативно, **од јануара до септембра текуће године**, у односу на исти период претходне године, **потрошачке цене су просечно порасле за 1,9%**. Посматрајући ниво цена у овом периоду у односу на исти период претходне године, нешто више стопе раста цена забележене су код цена поврћа (8,3%), воћа (4,1%), дувана (8,0%), цена горива и мазива за путничке аутомобиле (4,8%), код услуга транспорта (5,1%) и цена пакет аранжмана (15,2%).

Према централној пројекцији Народне банке Србије, међугодишња инфлација ће у наредном периоду наставити релативно стабилно кретање у границама циља од 3,0 одсто \pm 1,5 процентних поена са тенденцијом да до краја ове године остане близу доње границе циља.

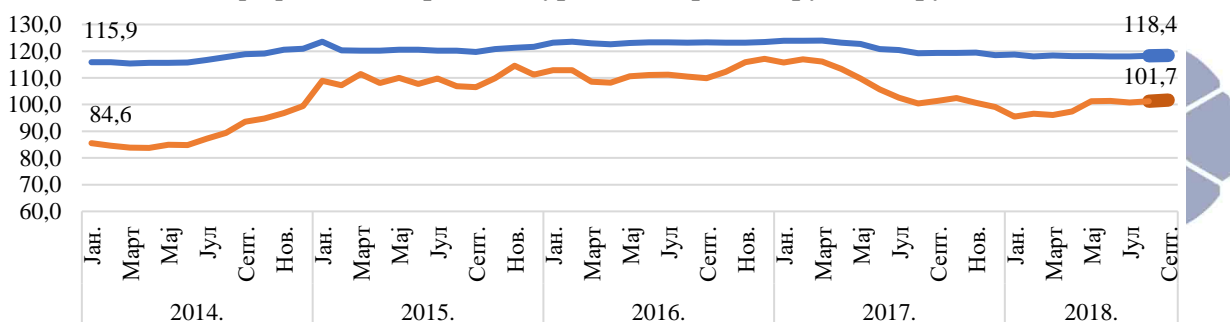
У односу на земље централне и југоисточне Европе, Република Србија је међу земљама са ниском стопом инфлације. У графикону који следи је приказан преглед стопа инфлације у јуну 2018. године у односу на крај 2017. године.

Графикон 19. Инфлација у јуну 2018. године у одабраним земљама Европе

Наставак динамичног раста извоза и висок прилив капитала доприносили су и апрецијацијским притисцима који су превладавали током протеклих девет месеци текуће године, тако да је динар ојачао према еврју за 0,3%, а у односу на долар после мањих осцилација је остао на истом нивоу са почетка године.

Графикон 20. Кретање курса РСД према еврју и долару

„Према подацима ОПЕК, цена нафте типа Урал у августу је износила 71,62 \$/барел (2,2% мање у односу на јул). Од почетка 2018. године цена је повећана за 38,4% у односу на исти период 2017. године. Према априлским пројекцијама ММФ, очекује се благо убрзање инфлације (у земљама у развоју са 4,0% у 2017. на 4,6% у 2018. години, а у развијеним економијама са 1,5% у 2017. на 1,7% у 2018. години). Истовремено, очекује се стагнација тромесечног ЕУРИБОР (-0,3% у 2018. години) односно наставак апрецијације евра према УСД долару до 2020. године.“ (Извор података: Министарство финансија Србије).

АКТИВНА НЕЗАПОСЛЕНОСТ

Према подацима Националне службе за запошљавање (НСЗ), на крају септембра 2018. године у Републици Србији је евидентирано 532.029 активно незапослених лица, што чини смањење од 11,5% (69.007 лица) у односу на септембар 2017. године. Пад броја незапослених забележен је у свим регионима РС, а најбројније и процентуално највеће смањење регистровано је у Региону Војводине.

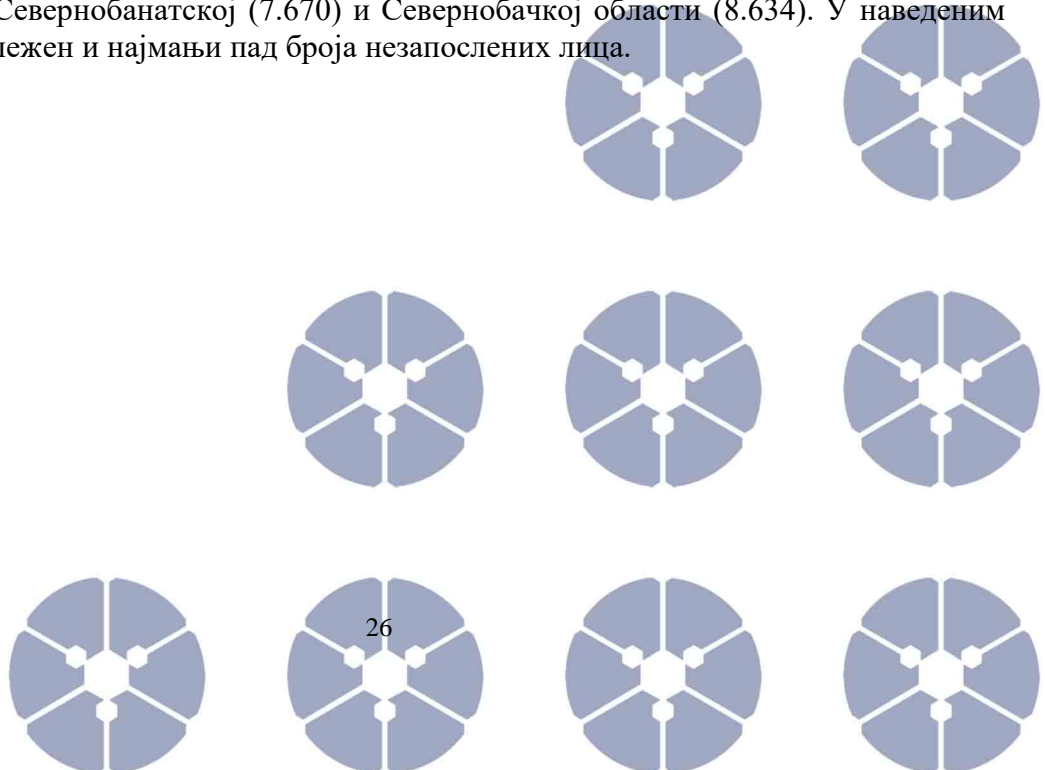
Број незапослених лица у септембру текуће године смањен је у свим областима Региона Војводине, где је забележено 116.253 активно незапослена лица, што представља смањење од 15,1% (20.629 лица) у односу на стање у истом месецу претходне године, чему су највише допринели пад броја незапослених у Јужнобачкој (-6.376 лица) и Средњебанатској области (-3.290 лица), који збирно дају готово половину (46,9%) укупног броја пада незапослених лица у Региону Војводине.

Графикон 21. Кретање броја активно незапослених лица према областима Региона Војводине

Извор података: Национална служба за запошљавање, Месечни статистички билтен бр. 193

Најмањи број активно незапослених лица на крају септембра 2018. године регистрован је у Севернобанатској (7.670) и Севернобачкој области (8.634). У наведеним областима је забележен и најмањи пад броја незапослених лица.

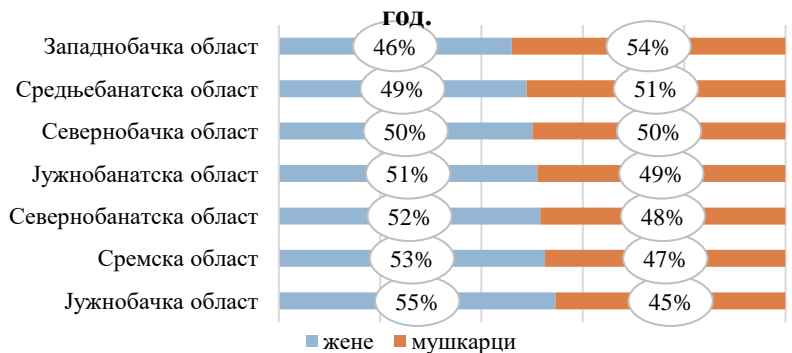

Посматрано према полу, на крају септембра 2018. године, у Региону Војводине у структури активно незапослених лица 48,5% чине мушкарци, а 51,5% жене.

Већи број незапослених жена у односу на мушкарце, забележен је у Јужнобачкој, Сремској, Севернобачкој и Јужнобанатској области, док је у Севернобачкој области структура уједначена. Мањи број незапослених жена у односу на мушкарце забележен је у Западнобачкој и Средњебанатској области.

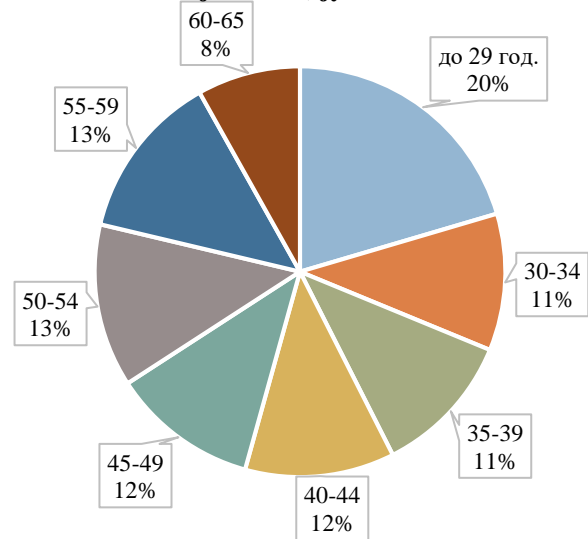
Посматрано према старосној структури, на крају септембра 2018. године у Војводини, велики проценат активно незапослених лица чине млади до 29 година (20,6%). У групама старости од 30 до 34 године и 35-39 година активно траже посао још 22,1% незапослених (респективно, 10,8% и 11,3%). Незапослена лица која по правилу теже налазе посао или на њега чекај дуже су у групама старости од 55-59 и 60-65 година и та популација чини 21,3% (респективно; 13,2% и 8,1%) од укупног броја незапослених. На крају августа 2018. године, 36,7% је на посао чекало годину дана или мање, док преосталих 63,3% чека на посао дуже од годину и више дана.

Графикон 22. Структура незапослених лица у евиденцији НСЗ, према полу, септембар 2018.

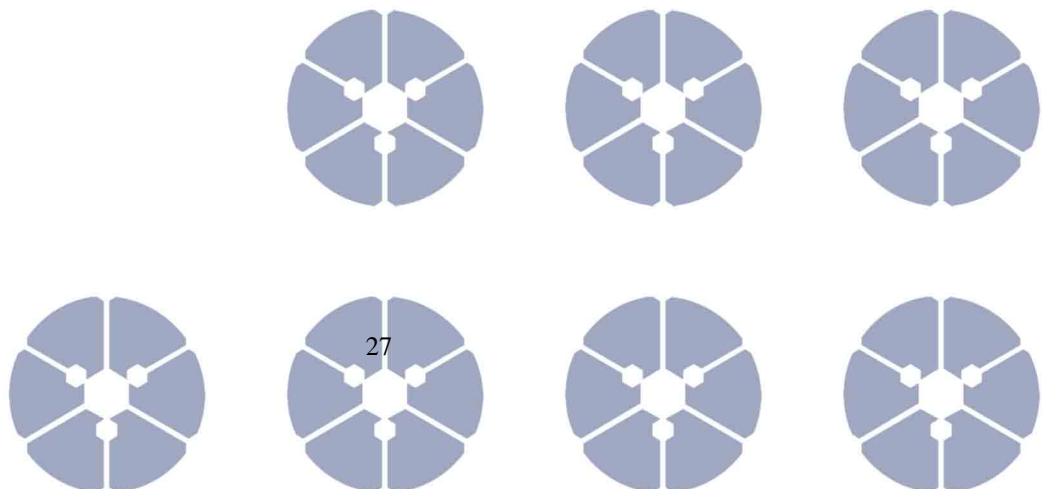

Извор података: Национална служба за запошљавање, Месечни статистички билтен бр. 193

Графикон 23. Незапослена лица према старости у Војводини, јул 2018. год.

Извор: Национална служба за запошљавање, Месечни статистички билтен бр. 193

РЕГИСТРОВАНА ЗАПОСЛЕНОСТ

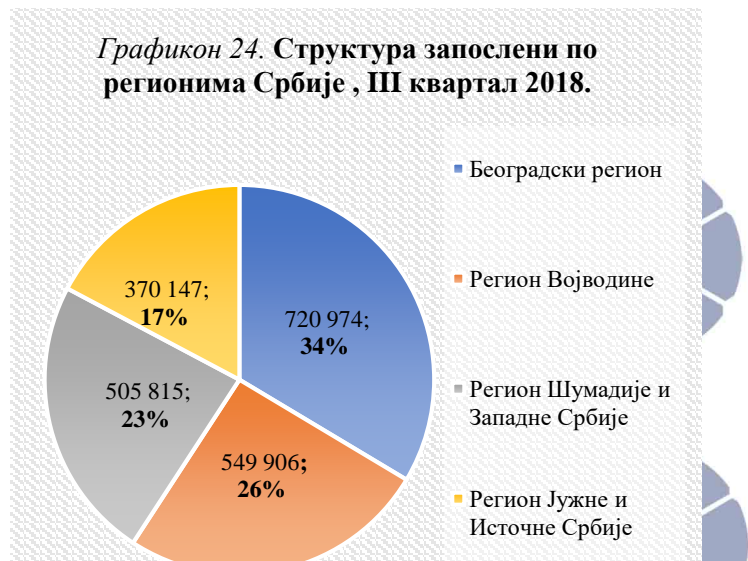
У трећем кварталу 2018. године укупан број запослених у Србији према подацима Централног регистра обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО) износио је 2.146.842 лица. У односу на исти квартал претходне године запосленост је повећана за 69.268 запослених лица (3,3%).

Регистрована запосленост у Републици Србији	Број запослених		Промене у односу на претходни квартал		Промене у односу на исти квартал претходне године	
	III квартал 2018.	разлика	индекс	разлика	индекс	
Регистрована запосленост - укупно	2.146.842	20.245	101,0	69.268	103,3	
Запослени у правним лицима (у радном односу и ван радног односа)	1.699.260	15.556	100,9	52.879	103,2	
Предузетници и запослени код њих и лица која самостално обављају делатност (у радном односу и ван радног односа)	370.016	6.700	101,8	23.284	106,7	
Регистровани индивидуални пољопривредници	77.566	- 2.011	97,5	- 6.895	91,8	

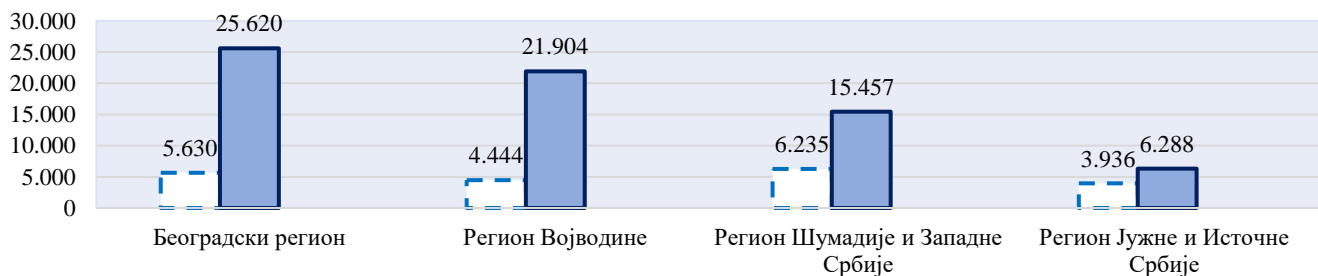
Међугодишње посматрано, регистрована запосленост је, у трећем кварталу 2018. године повећана је у свим регионима. Од укупног броја регистровано запослених, највећи број је запослен у Београдском региону (34%), затим у Региону Војводине (26%), потом у Региону Шумадије и Западне Србије (23%), а најмање у Региону Јужне и Источне Србије (17%).

Процентуално највеће повећање запослености, у односу на исти квартал претходне године,

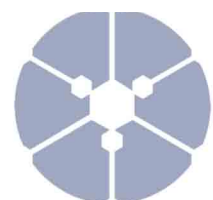
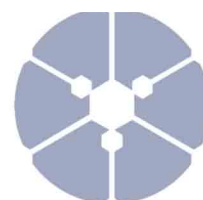
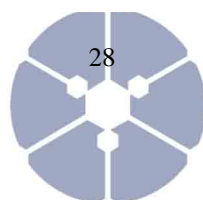
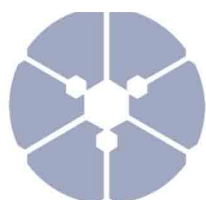
Графикон 24. Структура запослени по регионима Србије, III квартал 2018.

Графикон 25. Повећање запослености у III кварталу 2018. (у односу на претходни квартал 2018. и међугодишње)

■ Разлика у односу на II кв. 2018. ■ Разлика у односу на III кв. 2017.

забележено је у Региону Војводине од 4,1% (21.904) а затим у Београдском региону за 3,7% (25.620).

У односу на број регистровано запослених у другом кварталу, у трећем кварталу је повећање запослености процентуално и бројчано највеће у Региону Шумадије и Западне Србије. У Региону Војводине, запосленост је повећана за 0,8% (4.444) у односу на претходни квартал текуће године.

Према подацима ЦРОСО, у трећем кварталу 2018. године, у Региону Војводине је регистровано 549.906 запослених лица. Ако од броја регистровано запослених изуземо регистроване индивидуалне пољопривреднике (21.785), број запослених лица је 528.121. Запослена лица обухватају 434.349 запослених код правних лица и 93.772 предузетника и запослене код њих.

Посматрано међугодишње, у трећем кварталу 2018. године број запослених код правних лица повећан је за 4,3% (17.981), а број предузетника и запослених код њих већи је за 6,4% (5.664). Број регистрованих индивидуалних пољопривредника смањен је за 7,4% (1.741).

Графикон 26. Кретање и структура запослености у Војводини

Табела 11. Регистрована запосленост у Региону Војводине, III квартал 2018.

	III квартал 2017.	III квартал 2018.	индекс	разлика	% учешћа у III кв. 2018.
Запослени у правним лицима	416.368	434.349	104,3	17.981	81,2
Предузетници и запослени код њих и лица која самоста. обављају дел.	88.108	93.772	106,4	5.664	17,5
Регистровани индивидуални пољопривредници	23.526	21.785	92,6	-1.741	4,1
Укупно АП Војводина	528.002	549.906	104,1	21.904	100,0

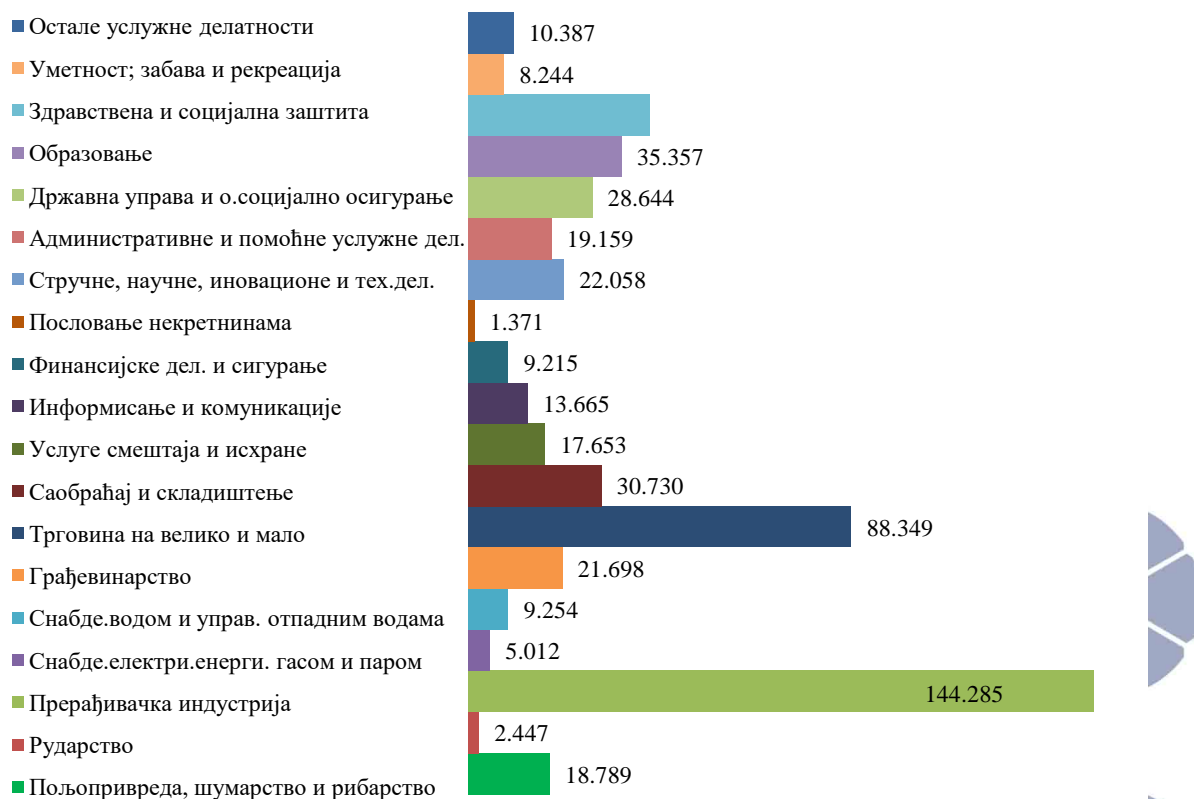
У структури запослених, 81,2% чине запослени у правним лицима, 17,5% су предузетници и запослена лица код њих, а 4,1% су регистровани пољопривредни произвођачи.

Посматрано по секторима Региона Војводине у трећем кварталу текуће године, више од половине новозапослених лица је упуслено у прерађивачкој индустрији, што је довело до повећања запослености у овом сектору за 10,3% (13.461) у поређењу са истим кварталом претходне године.

Висок проценат раста запослености, међугодишње посматрано, реализован је и сектору услуга смештаја и исхране, за 10,5% (односно 1.679), грађевинарства за 8,3% (1.672) и сектору стручних, научних, иновационих и техничких делатности, за 7,5% (1.547 лица).

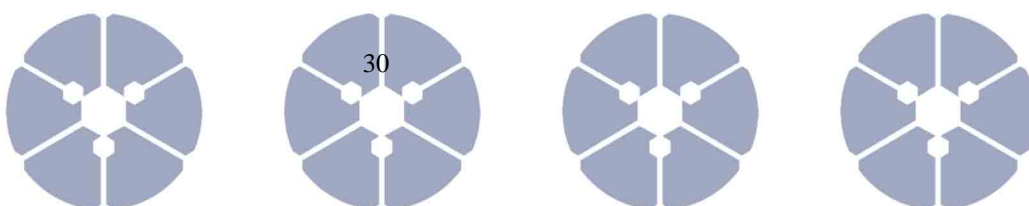
Повећање броја запослених је евидентирано и у сектору саобраћаја и складиштења за 1.846 (6,4%), у информисања и комуникација за 864 (6,7%) и у сектору трговине за 1.093 новозапослена лица (1,3%).

Графикон 27. Број запослених у правним лицима, код предузетника и запослени код њих по секторима делатности, III квартал 2018 .

Смањење запослености забележено је у сектору пољопривреде (2,7%), снабдевања електричном енергијом, гасом и паром (7,4%), у сектору финансијске делатности и делатности осигурања (1,6%), у сектору снабдевања водом и управљања отпадним водама (2,4%) и у сектору образовања (0,2%).

Из прегледа броја запослених по секторима делатности привреде Региона Војводине у претходној години, по кварталима, можемо закључити да је **раст запослених у сектору обрађивачке индустрије био највиши и уједначен** као и у услужним секторима (трговини, саобраћају и складиштењу и сектору услуга смештаја и исхране), док је у сектору пољопривреде и финансијских делатности и делатности осигурања у константном негативном тренду.

ПРОСЕЧНЕ ЗАРАДЕ ПО ЗАПОСЛЕНОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ И У АП ВОЈВОДИНИ

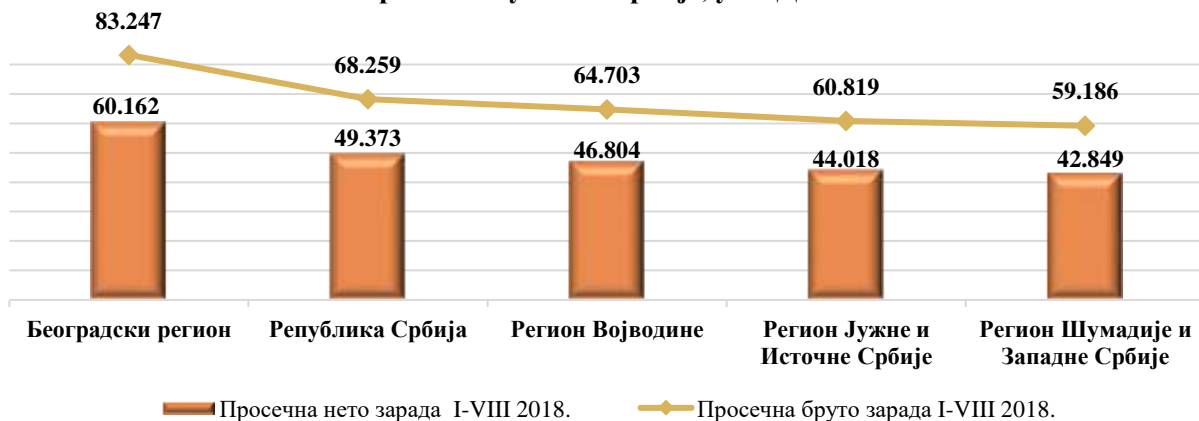
У периоду јануар-август 2018. године

У првих осам месеци 2018. године, **просечна нето зарада исплаћена у Републици Србији износила је 49.373 динара** и у односу на исти период претходне године номинално је већа за 6,3%.

Просечна зарада без пореза и доприноса исплаћена у Региону Војводине износила је 46.804 динара и номинално је већа за 6,9% у односу на нето зараду исплаћену у првих осам месеци 2017. године.

Просечне нето зараде у периоду јануар-август текуће године забележиле су номинални раст, како на нивоу целе земље, тако и на нивоу сваког региона, међугодишње посматрано. **Највећи раст је евидентиран у Региону Војводине (6,9%)**, а најмањи у Београдском региону (5,8%), који је уједно једини имао већу просечну нето зараду од републичког просека.

Графикон 28. Просечне бруто и нето зараде по регионима у односу на просек Републике Србије, у РСД

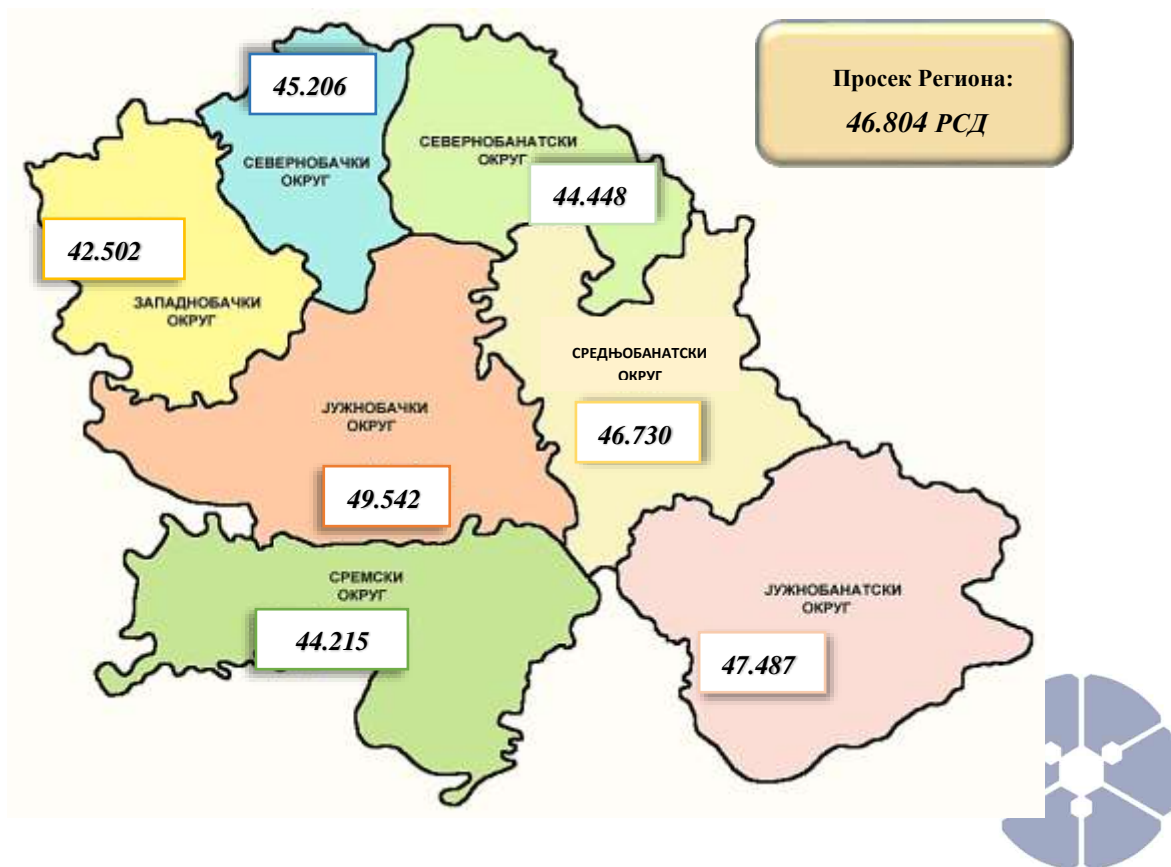
Извор података: РЗС РС

У августу 2018. године

У поређењу са претходним месецом, просечна зарада без пореза и доприноса за месец август 2018. године у Републици Србији је већа за 1,2% и износи 49.773 динара. У Региону Војводине није било већих промена просечне нето зараде у августу у односу на јул месец. Забележен је раст од 0,8% и зарада на нивоу од 47.118 динара.

Зараде по запосленом у Региону Војводине

Просечне нето зараде по запосленом према статистичким територијалним јединицама у периоду јануар-август 2018. године

Извор података: РЗС РС

У посматраном периоду 2018. године, уочава се да су у **Јужнобачком и Јужнобанатском округу** регистроване **изнад просечне** нето зараде, што је у складу са натпросечним привредним потенцијалима наведених округа. Прецизније, у посматраној години на нивоу Јужнобачког округа, натпросечне нето зараде бележи општина **Нови Сад**, док су у Јужнобанатском округу то општине **Вршац** и **Панчево** са знатно већим просечним зарадама у односу на остале општине наведеног округа.

Преглед 5 општина са највећим просечним нето зарадама у периоду јануар-август 2018. у РСД

Преглед 5 општина са најнижом просечним нето зарадом у периоду јануар-август 2018. у РСД

РЕЗИМЕ О ТЕКУЋИМ ПРИВРЕДНИМ КРЕТАЊИМА

Табела 12. Основни макроекономски индикатори

Бруто домаћи производ	2017: I кв. 1,1%; II кв. 1,6%; III кв. 2,3%, IV кв. 2,4 (год. 1,9%); 2018: I кв. 4,9%; II кв. 4,8%; III кв. 3,7%			
	Република Србија IX 2018. IX 2017.	Регион Војводине IX 2018. IX 2017.	Република Србија I-IX 2018. I-IX 2017.	Регион Војводине I-IX 2018. I-IX 2017.
Основни макроекономски показатељи				
Индустрија	-1,2 %	2,3%	2,3%	2,2%
-рударство	-10,0%	-0,7%	-4,5%	-3,1%
-прерађивачка инд.	1,2%	-2,3%	2,7%	2,5%
- прехранбена инд.	-2,1%	-5,5%	0,0%	-4,2%
-снабдевање ел. енергијом, гасом, пара и климат.	-8,9%	67,9%	3,6%	1,7%
промет у трговини на мало (сталне цене)	5,9%	8,0%	4,0%	5,3%
Туристички промет- доласци	11,1%	3,6%	11,8%	9,4%
Потрошачке цене	2,1%			
Спољнотрговинска размена (у мил. евра)			↑ 28.062,4 (раст 10,5%)	↑ 8.740,0 (раст 15,0%)
Извоз (у мил. евра)			↑ 12.122,0 (раст 7,7%)	↑ 4.157,9 (раст 11,7%)
Увоз (у мил. евра)			↑ 15.940,4 (раст 12,8%)	↑ 4.582,1 (раст 18,2%)
Спољнотрговински дефицит (у мил. евра)			↑ -3.818,4 (раст 32,5%)	↑ -424,2 (раст 176,0%)

Привредна активност Републике Србије је у сва три квартала 2018. године забележила високе стопе раста. На убрзан тренд привредног раста позитивно су деловали ефекти инвестиционог циклуса из претходног периода као и наставак интензивне реализације инфраструктурних пројеката, раст у већини услужних сектора, као и изузетно високи приноси у пољопривреди. Убрзан раст економске активности подржан је растом индустрије као и у свим осталим секторима привређивања.

Индустријска производња АП Војводине, у периоду јануар-септембар текуће године, забележила је раст од **2,2%** у односу на ниво производње у истом периоду претходне године. Прерађивачка индустрија, као доминантни сектор индустрије покрајине (94,0%) забележила је раст физичког обима производње од **2,5%**. Енергетски сектор је такође остварио повећање активности по међугодишњој стопи од 1,7% , док је сектор рударства забележио негативно кретање од 3,1%. У сектору прерађивачке индустрије региона, повећање физичког обима производње је забележено у 14 од укупно 24 производне области. Најзначајнији позитиван утицај на стопу раста индустрије региона имале су делатности производње моторних возила и приколица, производња деривата нафте, производња металних производа, осим машина, производња производа од гуме и пластике и др.

Најзначајнији негативан утицај генерисан је успоравањем прехранбене индустрије, индустрије фармацеутских производа, дуванске индустрије, хемијске и индустрије електричне опреме.

Током девет месеци текуће године, **робна размена АП Војводине** са иностранством је повећана по међугодишњој стопи од 15,0% и остварена је у износу од 8,74 млрд. евра. Извоз Војводине је забележио раст по међугодишњој стопи од 11,7% и остварен је у вредности 4,16 млрд. евра. Истовремено, увоз је повећан по међугодишњој стопи од 18,2% и износи 4,58 млрд. евра. Биланс спољнотрговинске размене, због знатно бржег раста увоза од раста извоза, је у дефициту (424,2 мил. евра). Робна размена АП Војводине представља око трећине размене Републике Србије (31,1%). За посматрани период 2018. године, извоз Војводине чини 34,3% укупног извоза Србије, док увоз Војводине чини 28,7% од укупног увоза. Војвођански дефицит представља 11,1% укупног републичког дефицита.

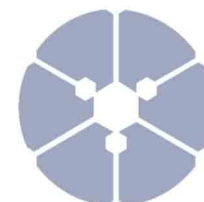
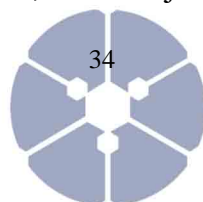
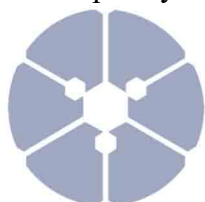
У првих осам месеци 2018. године, **просечна нето зарада исплаћена** у Републици Србији износила је 49.373 динара и у односу на исти период претходне године номинално је већа за 6,3%. Међугодишње посматрано, просечна зарада без пореза и доприноса исплаћена у Региону Војводине износила је 46.804 динара и номинално је већа за 6,9%. Просечне нето зараде у посматраном периоду забележиле су номинални раст, како на нивоу целе земље, тако и на нивоу сваког региона, у поређењу са првих осам месеци претходне године. Највећи раст је евидентиран у Региону Војводине (6,9%), а најмањи у Београдском региону (5,8%).

Према подацима НСЗ, на крају септембра 2018. године у Републици Србији је евидентирано 532.029 **активно незапослених лица**, што чини смањење од 11,5% (69.007 лица) у односу на септембар 2017. године. Пад броја незапослених забележен је у свим регионима РС, а најбројније и процентуално највеће смањење регистровано је у Региону Војводине.

Број незапослених лица у септембру текуће године смањен је у свим областима Региона Војводине, где је забележено 116.253 активно незапослена лица, што представља смањење од 15,1% (20.629 лица) у односу на стање у истом месецу претходне године, чему су највише допринели пад броја незапослених у Јужнобачкој (-6.376 лица) и Средњобанатској области (-3.290 лица), који збирно дају готово половину (46,9%) укупног броја пада незапослених лица у Региону Војводине. Најмањи број активно незапослених лица на крају септембра 2018. године регистрован је у Севернобанатској (7.670) и Севернобачкој области (8.634). У наведеним областима је забележен и најмањи пад броја незапослених лица.

Међугодишње посматрано, **инфлација** мерена растом потрошачких цена производа и услуга, за септембар 2018. године, **повећана је за 2,1%**. Највећи утицај на стопу раста инфлације у септембру 2018. године имала је група компонената везаних за транспорт (покупљење горива и мазива за путничке аутомобиле). Повећане су и цене хране (поврћа и житарица), дувана и алкохолних пића, електрична енергија за домаћинство, туристички пакет аранжмани, медицинске услуге и фармацеутски производи.

Промет робе у трговини на мало у Војводини, међугодишње посматрано, у периоду јануар-септембар текуће године, повећан је за 5,3% у сталним ценама.

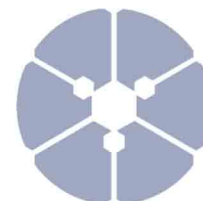
У периоду јануар-септембар 2018 године, **укупан број долазака туриста у Војводину повећан је за 9,4%** у односу на исти период претходне године. Од тога, број долазака домаћих туриста повећан је за 5,0%, док је број долазака страних туриста повећан за 14,4%. Војводину је у посматраном периоду посетило укупно 403.767 туриста, при чему су домаћи туристи чинили **53%**, док страни **47%**.

У трећем кварталу 2018. године, у региону АП Војводине је било 549.906 **регистровано запослених лица**, што је за 4,1% (21.904) више у односу на исти квартал претходне године. Број запослених код правних лица повећан је за 4,3% (17.981), а број предузетника и запослених код њих већи је за 6,4% (5.664), док је број регистрованих индивидуалних пољопривредника смањен је за 7,4% (1.741).

Посматрано по секторима привреде Војводине, више од половине новозапослених лица је упуслено у прерађивачкој индустрији тако да је запосленост у овом сектору повећана за 10,3% (13.461) у односу на исти квартал претходне године.

Процентуално високо повећање запослености, у односу на исти квартал претходне године, реализовано је и сектору услуга смештаја и исхране, у сектору грађевинарства и сектору стручних, научних, иновационих и техничких делатности.

Смањење запослености забележено је у сектору пољопривреде, снабдевања електричном енергијом, гасом и паром, у сектору финансијске делатности и делатности осигурања, у сектору снабдевања водом и управљања отпадним водама и у сектору образовања.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Стручна служба за привредни систем и економску политику

